

REPORT
NO. 2 2025

 **NATIONELLT
KUNSKAPSCENTRUM
OM KINA**

KINESISKA NYCKELTRENDER

Hur stabilt är Kinas politiska system?

Patrik Andersson, Gustav Sundqvist och Björn Jerdén

Sammanfattning

- Studien undersöker stabiliteten i Kinas politiska system, med fokus på den historiska utvecklingen sedan 1949, och särskilt den sentida utvecklingen. Syftet med studien är att skapa underlag för att bättre kunna bedöma hur nuvarande trender påverkar den politiska stabiliteten i Kina, och hur den kan tänkas utvecklas framöver.
- I analysen beaktas tre faktorer som påverkar politisk stabilitet: legitimitet, effektivitet och tvång. Vidare beaktas att hot mot stabiliteten i Kina kan uppstå "underifrån" (från folket) eller "från sidan" (från delar av samhällseliten). Generella teorier om politisk stabilitet i icke-demokratier används för att belysa Kinas specifika kontext.
- Resultaten visar på betydande variation i den politiska stabiliteten under Folkrepubliken Kinas historia. Perioder som kulturrevolutionen (1966–1976) och de folkliga protesterna 1989 kännetecknades av så låg stabilitet att risken för inbördeskrig eller revolution var påtaglig. Men även under senare tid har Kina upplevt stabilitetskriser, som den så kallade Bo Xilai-skandalen 2012 och missnöjet med covidpolitiken 2022.
- Censur, våld och andra typer av tvång har varit en central komponent i Kommunist-partiets maktutövande. Under Mao Zedongs styre (1949–1976) och efter massakern på Himmelska fridens torg 1989 var nivån av centraliserat tvång särskilt hög. Från slutet av 1990-talet till mitten av 00-talet bidrog den höga ekonomiska tillväxten och ökad "institutionalisering" inom partiet och staten till ökad stabilitet och minskat behov av tvång. Från slutet av 00-talet, och framförallt efter Xi Jinpings maktkonsolidering under det tidiga 2010-talet, har statens användning av tvång återigen ökat.
- Den höga graden av tvång försvårar för både omvärlden och interna aktörer att bedöma regimens legitimitet. Detta innebär att en period av hög stabilitet plötsligt kan ersättas av en instabil period när dolt missnöje blossar upp. Sådana händelser kan vara svåra att förutse för både Kinas ledarskap och omvärlden. Få experter förutsåg exempelvis kulturrevolutionen, och omfattningen av demonstrationerna 1989 kom som en överraskning för de flesta. I båda fallen var det intern splittring inom ledningen som öppnade för en dramatisk vändning.
- Maktkoncentrationen under Xi Jinping, i kombination med en mindre gynnsam ekonomisk utveckling, ökar risken för framtida politisk instabilitet i Kina. Samtidigt ska den ökade nivån av tvång inte underskattas som en viktig faktor för den politiska stabiliteten. Kombinerat med sviktande resultat gällande legitimitet och effektivitet är det dock inte en robust källa till långsiktig stabilitet. De svenska aktörer som berörs av utvecklingen i Kina behöver ha beredskap för hur landet kan påverkas i händelse av en större stabilitetskris.

1. Studiens syfte och upplägg

I november 2022 överraskades världen av bilder på en folkmassa i Shanghai som i samband med en protest mot landets covidpolitik skanderade "ned med Kommunistpartiet" och "ned med Xi Jinping" (习近平). Demonstrationerna ägde rum drygt en månad efter att Xi, under en välregisserad partikongress, lyckats kringgå tidigare praxis och utsetts till generalsekreterare för Kinas kommunistiska parti (KKP) för en tredje femårsperiod. De omfattande protesterna påminner om att auktoritära stater, som den kinesiska folkrepubliken, plötsligt kan drabbas av politisk instabilitet. Censur, repression och andra former av tvångsåtgärder tenderar att dölja missnöjet – tills konflikter inom regimen eller folkligt motstånd plötsligt bryter ut.¹

Syftet med denna studie är att skapa underlag för en bättre bedömning av hur nuvarande trender påverkar den politiska stabiliteten i Kina och dess framtida utveckling. För att uppnå detta analyseras stabiliteten i Kinas politiska system utifrån tre faktorer – legitimitet, effektivitet och tvång – och deras respektive betydelse för den politiska stabiliteten.

Kina är en stormakt vars politiska utveckling får följdverkningar långt utanför landets gränser. Oavsett om Kina förblir politiskt stabilt eller går mot en period av ökad instabilitet kommer det att få konsekvenser för Sverige. Politisk stabilitet skapar förutsättningar för Kina att fortsätta att utvecklas ekonomiskt och militärt, vilket i längden påverkar dess förmåga att verka utomlands, inklusive i Sveriges närområde. En hög nivå av stabilitet, i kombination med att landets auktoritära system upprätthålls, medför ekonomiska och säkerhetspolitiska risker för Sverige. Politisk instabilitet försvagar Kinas förmåga att eftersträva intressen utomlands men kan också leda till att Kina agerar mer impulsivt och oförutsägbart, särskilt i det egna närområdet. Ett krisande Kina skulle snabbt få globala följdverkningar. Politisk instabilitet i Kina behöver dock inte nödvändigtvis vara något negativt. En omvandling av Kinas politik till en ordning som respekterar alla medborgares värdighet – det vill säga en demokratisering – skulle under en övergångsperiod per definition innebära en minskning av den politiska stabiliteten. Oavsett utveckling behöver Sverige ha beredskap för hur relationen till Kina kan påverkas under olika scenarier. Vår förhoppning är att vår studie kan bidra till detta arbete.

I nästa kapitel följer en beskrivning av Kinas politiska system. I kapitel 3 diskuteras nyckelbegreppet stabilitet samt ett antal centrala teorier som kan användas för att förklara variationer i stabilitet. I kapitel 4 förs en metoddiskussion om hur stabiliteten i Kina kan undersökas. I kapitel 5 analyseras graden av politisk stabilitet under Folkrepublikens historia. Slutligen, i kapitel 6, redogörs för resultaten och deras konsekvenser för svenska aktörer.

2. Kinas politiska system

I artikel 1 i Kinas grundlag fastslås att "Folkrepubliken Kina är en socialistisk stat under folkets demokratiska diktatur".² Enligt KKP:s stadgar baseras partiets ideologi på marxism-leninism och "partiets högsta ideal och yttersta mål är att förverkliga kommunismen".³ Kinas grundlag och partiets stadgar tydliggör att politiken i Kina vägleds av marxist-leninistiska principer. Enligt den ideologi som Vladimir Lenin utformade ska ett välorganiserat kommunistparti agera förtrupp för att mobilisera massorna och styra samhället i enlighet med vad som betraktas som den stora folkmajoritetens sanna intressen. Vidare ska partiet praktisera "demokratisk centralism", en princip som innebär att politiska frågor diskuteras fritt tills ett beslut fattats, varefter alla partimedlemmar är skyldiga att stödja partilinjens.⁴

Enligt Kinaforskaren David Shambaugh är kärnan i ett leninistiskt parti "dess organisatoriska penetration och dominans av samhället".⁵ Konkret innebär det att KKP är överordnat staten och lagen och att partiet avisar maktdelningsprincipen. På varje administrativ nivå finns parallella statliga och partiknutna institutioner, där de statliga institutionerna är såväl underordnade som genomträngda av partiinstitutionerna. Partiet och staten är i praktiken sammanslagna.⁶ KKP kontrollerar utnämningar till alla politiska ämbeten, såväl inom parti som stat, genom det så kallade centrala organisationsdepartementet och dess lokala motsvarigheter.⁷ Kinas regeringsorgan måste också anpassa sig till riktlinjer från inbäddade partikommittéer.⁸ Även andra delar av samhället – såsom media, religion, näringsliv, universitet och frivilligorganisationer – står under partiets tillsyn.

Figur 1. Politiska institutioner inom partiet och staten i Kina

KKP:s institutioner

Kinas viktigaste politiska institution är KKP:s nationella partikongress, partiets högsta beslutande organ. Partikongressen hålls vart femte år i Folkets stora sal i Peking och samlar cirka 2300 partidelegater.¹³¹ Under kongressen fastställs Kinas politiska riktning för den kommande femårsperioden och det politiska ledarskapet utses. Partistadgarna revideras också, och partiets arbete under föregående mandatperiod analyseras.¹³² Centralkommittén, som väljs under partikongressen, är KKP:s högsta beslutande organ mellan kongresserna. Den består av cirka 200 röstande ledamöter och cirka 170 suppleanter.¹³³ Centralkommittén utser i sin tur medlemmar till politbyrå, KKP:s verkställande organ, samt politbyråns ständiga utskott, vilket är politbyråns toppskikt och Kinas högsta politiska instans. År 2022 utsågs 24 medlemmar till politbyrå, varav sju valdes till det ständiga utskottet.¹³⁴ Bland dessa utser centralkommittén partiets generalsekreterare, Kinas högsta politiska ämbete, vilket Xi Jinping innehar sedan 2012.¹³⁵ Även KKP:s centrala militärkommission, Kinas högsta militära ledning, utses av centralkommittén, liksom den centrala kommissionen för disciplininspektion. Denna kommission ansvarar för att vidmakthålla god vandel och ideologisk renslighet inom partiet.¹³⁶ Därutöver kontrollerar KKP Folkets befrielsearmé, Kinas militära styrkor.¹³⁷

Statsmaktens institutioner

Nationella folkkongressen är den kinesiska statsmaktens högsta organ. Tillsammans med kongressens ständiga utskott, som är dess permanenta organ, utgör den statens lagstiftande makt. Kongressen består av omkring 3000 delegater som tillsätts för en femårsperiod och samlas varje år.¹³⁸ Inom Kinas lokala administration finns motsvarande folkkongresser och folkregeringar på olika nivåer – inklusive provinser, städer, län, socknar och etniska autonoma områden. Statsrådet utgör Kinas centralregering och är det verkställande organet för den nationella folkkongressen. Statens dömande organ utgörs av Kinas folkdomstolar. Enligt grundlagen ska domstolarna utöva dömande makt självständigt.¹³⁹ I praktiken utövar dock KKP tillsyn över kinesiska domare. Det är också partiorganen som nominerar ordföranden till folkdomstolarna på högre nivå, vilka slutligen utses av folkkongressen på respektive administrativ nivå.¹⁴⁰ Den kinesiska statens lagstiftande, verkställande och dömande makt separeras inte från varandra, till skillnad från i liberala demokratier.¹⁴¹

3. Politisk stabilitet

Politisk stabilitet, även kallat regimstabilitet, kan definieras som "en situation där de styrande inte öppet utmanas av sina underlydande och där det inte sker någon kraftig eller snabb omsättning av de styrande".⁹ Hot mot stabiliteten kan därmed uppstå "underifrån" från folket eller "från sidan" från andra delar av samhällseliten. Forskare har föreslagit olika sätt att förklara och analysera politisk stabilitet. Det råder en relativt bred samsyn om att politisk stabilitet påverkas av tre huvudfaktorer: (1) legitimitet, (2) effektivitet och (3) tvång.¹⁰

Legitimitet är ett omtvistat begrepp.¹¹ I denna studie utgår vi från forskaren David Beethams synsätt att maktutövande upplevs som legitimt om det (1) överensstämmer med etablerade regler, (2) om dessa regler kan rättfärdigas med hänvisning till uppfattningar som delas av både överordnade och underordnade, och (3) om det finns bevis på samtycke hos de underordnade i en maktrelation.¹²

Användningen av Beethams legitimitetsbegrepp gör att maktutövandets förmåga att leverera resultat, ibland benämnt som prestationslegitimitet, behandlas som en egen källa till politisk stabilitet i denna studie, snarare än "inbakat" i faktorn legitimitet.¹³ I rapporten används termen "effektivitet" för att beskriva denna faktor. **Effektivitet** avser i vilken utsträckning viktiga samhällsgrupper upplever att regimen levererar positiva resultat inom ett specifikt politikområde. De politikområden för vilka det anses särskilt viktigt att regimen presterar varierar mellan olika politiska kulturer. Dock lyfts förmågan att främja ekonomisk utveckling, erbjuda förutsägbar politisk styrning, och skydda landets säkerhet från utländska hot ofta fram som särskilt betydelsefulla uttryck för effektivitet inom ramen för denna stabilitetsfaktor. Vi relaterar därför till dessa uttryck för effektivitet i analysen.¹⁴ I vissa delar av litteraturen, särskilt den som behandlar kommunistiska system, framhålls även regimens förmåga att begränsa ekonomisk ojämlikhet som central.¹⁵ Eftersom detta utgör ett av den kommunistiska ideologins uttalade mål kan det i denna studie förstås som ett uttryck för effektivitet. Denna aspekt beaktas därför också i analysen. Huruvida exempelvis hög ekonomisk tillväxt verkligen är ett resultat av en effektiv statsmakt är ovidkommande för att det ska främja stabilitet. Det viktiga är upplevelsen av det.

Statligt **tvång** är den tredje faktorn som påverkar ett systems politiska stabilitet.¹⁶ Tvång kan ta sig tre huvudsakliga uttryck: (1) regimen minskar kännedomen om och ger en missvisande bild av alternativa politiska system genom informationskontroll, såsom censur, propaganda och desinformation, (2) regimen begränsar möjligheterna att skapa politiska alternativ genom att motverka eller förbjuda organisationer såsom civilsamhällesgrupper och oppositionella partier från att verka, (3) regimen använder våld eller hot om våld för att stoppa utmanare av den rådande ordningen.¹⁷ Inom alla dessa uttryck kan staten använda sig av övervakning.¹⁸

Figur 2 sammanfattar vår förståelse av politisk stabilitet och dess komponenter. Vi är medvetna om att legitimitet, effektivitet och tvång även påverkas av politisk stabilitet och att dessa faktorer samverkar på komplexa sätt. För syftet med denna studie behandlas de dock som oberoende variabler som påverkar stabiliteten. För en mer ingående beskrivning av analysverktyget och dess tillämpning hänvisas till studiens bilaga.

Figur 2. Faktorer som påverkar den politiska stabiliteten

De styrandes legitimitet	Upplevelsen av effektivitet i styrandet	Tvång mot de styrda
▪ Överensstämmelse mellan maktutövande och etablerade regler ▪ Regler kan rättfärdigas med hänvisning till breda uppfattningar hos befolkningen ▪ Bevis på samtycke från de underordnade	▪ Tillhandahållande av ekonomisk utveckling ▪ God politisk styrning ▪ Värnande av statens suveränitet och territoriella integritet	▪ Informationskontroll ▪ Hinder mot politiska alternativ ▪ Våld och hot om våld

Nationalism utgör i någon mån en ideologisk grund för alla nationalstater, då den bidrar till att skapa en gemensam identitet och sammanhållning inom staten.¹⁹ Samtliga faktorer i analysverktyget påverkas av nationalistisk ideologi på ett eller annat sätt. För det första kan nationalism, liksom andra ideologier, fungera som en källa till legitimitet för de styrande.²⁰ Uppfattningen om huruvida de styrande verkar för nationens bästa påverkar regimens legitimitet hos såväl folket som hos samhällseliten. Genom att mobilisera folket mot en påstådd yttre fiende och framställa sig själva som folkets beskyddare, kan de styrande legitimeras sitt ledarskap.²¹ För det andra kan medborgarnas uppfattning om de styrandes förmåga att försvara nationen mot yttre hot påverka deras syn på regimens effektivitet.²² Slutligen kan nationalism användas av de styrande för att rättfärdiga tvångsåtgärder, genom att framställa sådana åtgärder som nödvändiga för att skydda nationen.²³

Politisk stabilitet i auktoritära stater

Kina är en diktatur, vilket gör forskningen om stabilitet i auktoritära stater särskilt relevant för denna rapports syfte. Politisk stabilitet i icke-demokratier har under lång tid varit föremål för omfattande akademisk diskussion. Modernisering, i form av förändrade klasstrukturer, ekonomisk tillväxt och teknisk utveckling, har exempelvis lyfts fram som en faktor för stabiliteten i auktoritära stater och förutsättningarna för demokratisering. Studier av den historiska utvecklingen i flera länder visar till exempel att bondeklassens och jordägarklassens försvinnande och uppkomsten av en medelklass ofta skapade stabilitetsproblem i diktaturer och samtidigt gynnade demokratiutvecklingen.²⁴ Det är inte helt belagt att ekonomisk tillväxt i sig gynnar demokratisering. Denna tes stämde i hög grad för exempelvis Japan och Sydkorea, men Kina lyfts ofta fram som exempel på dess brister.²⁵ Däremot finns det ett betydande empiriskt stöd för att demokratin löper större risk att bryta samman i fattiga än i rika stater.²⁶ Det finns exempel på att digital teknologi bidragit till stabilitetsproblem i icke-demokratier. Detta beror bland annat på att kommunikationsteknologier, såsom internet, kan gynna oppositioner genom att minska auktoritära regimers kontroll över informationsflöden, underlätta kommunikationen mellan regimkritiker och exponera människorättsbrott för omvärlden.²⁷ Sociala medier verkar till exempel ha haft stor betydelse för mobiliseringen av protester under arabiska våren 2010–2011.²⁸

Stabiliteten i icke-demokratier påverkas också av den internationella utvecklingen. Forskning visar att icke-demokratier som ligger i en geografisk region där en stor andel av länderna utgörs av auktoritära stater har bättre förutsättningar att överleva.²⁹ Regimkollapser i geografiskt och/eller kulturellt närliggande icke-demokratier kan å andra sidan skapa så kallade "demonstrationseffekter" som leder till att politisk instabilitet sprider sig över gränser.³⁰ Spridningen av protester och regimkollapser under kommunismens sammanbrott i Östeuropa och under den arabiska våren är exempel på detta.

En annan demokratiseringsteori som kan vara användbar när det gäller Kina är den så kallade transitionsskolan. I denna teoribildning analyseras bland annat styrkeförhållanden och förhandlingar mellan oppositionen och "hardliners" respektive "softliners" inom en regim. Under lågkonjunkturer och andra nationella kriser har det visat sig att maktbalansen kan skifta till softliners fördel och möjliggöra för dem att initiera demokratifrämjande reformer, exempelvis ökad yttrandefrihet och organisationsfrihet. Kombinationen av ökad frihet för oppositionen och den försvagade legitimitet som auktoritära regimer ofta drabbas av i samband med nationella kriser kan dock leda till omfattande instabilitet.³¹ Ett av de mest kända exemplen är när Michail Gorbatsjov under 1980-talet försökte hantera Sovjetunionens växande legitimitetsproblem genom lanseringen av reformprogrammen "glasnost" och "perestrojka" (öppenhet och ekonomiska reformer). Reformpolitiken påbörjade en process som ledde fram till kommunismens sammanbrott i Öst- och Centraleuropa 1989–1991.³²

Politisk stabilitet i olika typer av auktoritära stater

Det finns en mångfald av icke-demokratiska regimer. En vanlig kategorisering inkluderar militärdiktaturer, personalistiska stater och enpartistater, även om dessa regimtyper inte är ömsesidigt uteslutande. Till exempel uppvisade den sovjetiska enpartistaten under Josef Stalins ledarskap starka drag av personalistisk diktatur. Graden av stabilitet mellan dessa regimtyper varierar betydligt. Militärregimer har i allmänhet betydligt kortare livslängd än personalistiska regimer, vilka i sin tur har kortare livslängd än enpartiregimer. I en studie om auktoritära regimers sammanbrott från 1998 visar statsvetaren Barbara Geddes att militärdiktaturer i snitt överlevde i ungefär 9 år, personalistiska regimer i 15 år och enpartiregimer i 26 år.³³

Enpartistaters resiliens kan bland annat förklaras av användandet av partimedlemskap för att knyta en större del av samhällseliten till regimen. På så vis kan även nyckelpersoner bland mindre privilegierade men politiskt viktiga samhällsgrupper som bönder och industriarbetare knytas till det styrande partiet.³⁴ Regimerna i enpartistater och militärdiktaturer är i regel mer enade än regimer i personalistiska stater. I de två förstnämnda innebär deltagande i regimen en karriär som kan hotas om regimen förlorar makten. Personalistiska stater är i allmänhet mindre enade och löper särskilt hög risk att drabbas av stabilitetsproblem i samband med den högste ledarens bortgång.³⁵ Den politiska stabiliteten skiljer sig även åt mellan halvdemokratier och mer renodlade diktaturer. De *minst* demokratiska staterna är i regel *mer* stabila, troligen eftersom dessa system utövar mer tvång och därigenom försvårar möjligheterna att organisera sig för politisk förändring.³⁶

Kina är en leninistisk enpartistat, vilket är en underkategori till regimtypen enpartistat. I ett leninistiskt system härrör de styrandes legitimitet från två huvudkällor.³⁷ Dels kommer den från folket, som inom den marxist-leninistiska ideologin anses vara representerat av det styrande kommunistpartiet. Dels kommer den från den marxist-leninistiska doktrinen, som fastslår att kommunistpartiet representerar folket. I systemet demonstreras det

folkliga samtycket i allmänhet genom mobilisering av gräsrotsaktivism för kommunismens sak. Offentliga missnöjesyttranden, särskilt från arbetarklassen, kan urholka legitimiteten hos ett kommunistiskt system, eftersom dessa ifrågasätter kommunistpartiets anspråk på representation. Av detta skäl urgröpte de folkliga protesterna i Östeuropa, inte minst i Polen, snabbt de leninistiska partiernas legitimitet. Detta ledde till omfattande politisk instabilitet och, slutligen, till systemens sammanbrott.³⁸

4. Att studera Kinas politiska stabilitet

Bedömningen av politisk stabilitet, särskilt i auktoritära stater som Kina, är långt ifrån en exakt vetenskap. För vissa episoder av instabilitet, som exempelvis folkliga uppror, finns ofta tillräckligt med information för att möjliggöra en någorlunda tillförlitlig analys. Många skeenden förblir dock dolda för utomstående, såsom falangstrider inom partiet eller förberedelser till kupper som aldrig genomförs och därmed inte blir allmänt kända. Trots dessa svårigheter är frågan om Kinas politiska stabilitet alltför viktig för att negligeras. Därför har vi strävat efter att genomföra en så transparent och tillförlitlig analys som möjligt, med hänsyn till befintliga förutsättningar.

För den historiska analysen används material som beskriver viktiga historiska skeden, inklusive politiska dokument och nyhetsartiklar men också existerande forskning. Vidare används olika typer av material för att studera de olika faktorer som påverkar stabiliteten som beskrivs i det analytiska ramverket. Tillväxtdata och annan ekonomisk statistik är användbar för att uppskatta och jämföra nivån av effektivitet under olika tidsperioder. Information om budget för inrikes säkerhet möjliggör en bedömning av hur nivån av tvång förändrats under olika perioder. Opinionsdata ger en bild av hur ekonomisk tillväxt och andra former av effektivitet påverkar stödet för partiet inom olika samhällsgrupper. Dessa kan också underlätta skattningar av hur censur och andra former av informationskontroll skadar eller stärker KKP:s legitimitet.³⁹

5. Utvecklingen av Kinas politiska stabilitet över tid

Under den första halvan av 1900-talet präglades Kina av omfattande stabilitetsproblem. Misslyckade försök till modernisering, bristande förmåga att stoppa utländska intrång på rikets suveränitet och återkommande uppror bidrog till att den sista kejserliga dynastin Qing föll 1912.⁴⁰ Den efterföljande perioden under den nybildade Republiken Kina präglades av aggression från det japanska imperiet och konflikter mellan det styrande Nationalistpartiet (Kuomintang, KMT) och KKP. Först med KKP:s seger i inbördeskriget 1949 inleddes en något mer stabil period i Kinas moderna historia.

Från hög till låg stabilitet under Mao-eran 1949–1976

Kommunistpartiets seger mot KMT och fördrivandet av utländska imperialistiska makter – som KKP tog åt sig äran för trots att KMT stått för huvuddelen av krigsinsatsen – gjorde att partiet åtnjöt ett relativt brett stöd bland den kinesiska befolkningen efter 1949. Stödet var särskilt starkt bland Kinas fattiga bönder, som vid denna tid utgjorde omkring 80 procent av landets invånare.⁴¹ KKP:s legitimitet grundades ideologiskt på marxism-leninism och nationalism. Partiets användning av marxism-leninism var dock anpassad till Kinas förhållanden så till vida att de jordlösa bönderna betraktades som en del av det proletariat vars intressen

Kommunistpartiet gjorde anspråk på att representera. KKP lovade även att göra Kina starkt nog att stå emot utländska makter. Marxismen och nationalismen giftes samman på ett sätt som fångas i partiets slagord "Bara kommunism kan rädda Kina".⁴² Under partiets första år vid makten kan effektiviteten hos KKP:s ledarskap också anses ha varit relativt hög, dels eftersom ekonomin växte, dels eftersom landets intervention i Koreakriget bidrog till att den allierade angriparen Nordkorea lyckades stå emot en FN-styrka ledd av USA.⁴³

Efter 1949 byggde Kommunistpartiet upp ett kadersystem där byråkratin utgjordes av politiska tjänstemän med ett gemensamt ideologiskt mål.⁴⁴ Detta innebar att partilinjen snarare än lagar reglerade staten och samhället.⁴⁵ Politiskt deltagande uppmuntrades i vad som gick under benämningen "masslinje". Tanken var att KKP skulle konsultera de folkliga massorna, tolka deras idéer med utgångspunkt i ett marxist-leninistiskt ramverk och därefter implementera en följdriktig politik. Ett av de främsta exemplen på KKP:s mobiliseringsförmåga utgjordes av den jordreform som genomfördes under Folkrepubliken inledande år. För att genomföra reformen mobiliserades bönder i så kallade fattigbönderföreningar. I samarbete med KKP ledde dessa föreningar massmöten där jordägare kritiserades och jordlotter omfördelades. Utöver att denna politik i sig var populär hos de fattiga bönderna, stärkte jordreformen partiets legitimitet eftersom de jordlösa bönderna visade sitt samtycke till processen genom aktivt deltagande.⁴⁶

Tvångsinslagen i den nybildade Folkrepubliken var samtidigt omfattande. Jordreformen genomfördes med hjälp av brutala metoder såsom offentliga rättegångar och massavrättningar och bedöms ha lett till miljontals dödsoffer.⁴⁷

År 1956 lanserade Mao Zedong (毛泽东) kampanjen "Låt hundra blommor blomma", som enligt flera historiker syftade till att stärka regimens legitimitet genom att uppmuntra kritik av de styrande.⁴⁸ När kritiken blev för omfattande gjorde partiet en tvärvändning och inledde i stället "antihöger-kampanjen" 1957, där påstådda högerkrafter identifierades och fängslades. Kampanjen ledde till politisk förföljelse av uppskattningsvis över en miljon människor. En alternativ förklaring, som stöds av vissa historiker, är att kampanjens verkliga syfte var att locka fram så kallade högerelement för att kunna identifiera och straffa dem.⁴⁹

Efter revolutionen utvecklades ett propagandasystem där KKP tog kontroll över alla medier. Tvångsåtgärderna bidrog troligen till att inte ens den ekonomiska kollaps och massiva svält som partiets kampanj "det stora språnget" (1958–1960) förde med sig skapade något större uppror. Katastrofen resulterade dock i ett antal mindre uppror, särskilt bland Kinas minoritetsfolk, och ökad kriminalitet.⁵⁰ Efter det stora språnget fördes en mer teknokratisk politik som bidrog till en relativt högre levnadsstandard och en viss ökning av den politiska stabiliteten.⁵¹

Under kulturrevolutionen (1966–1976) försvagades återigen stabiliteten i Kina. Den institutionalisering som dithills åtminstone periodvis präglade det kommunistiska styret stoppades när Mao använde sig av lojala unga aktivister, så kallade rödgardister, för att kringgå de officiella beslutsvägarna i KKP och ta kontroll över landets politiska riktning. Som ett resultat började uttalanden och texter från Mao tillskrivas allt större auktoritet. I kulturrevolutionens inledningsskede var den politiska tvångsmakten ytterst fragmenterad, då militären gav rödgardisterna fritt spelrum att använda våld mot sina motståndare. Detta resulterade i inbördeskrigsliknande situationer på platser som Shanghai och Wuhan. Det politiska kaoset bidrog till att landets ekonomi kastades in i en allvarlig kris. Från 1967 centraliserades regimens tvångsmakt då militären återtog kontrollen från rödgardisterna

och begränsade deras möjligheter att själva utöva rättsskipning. Militären fick därefter en dominerande position inom regimen, vilket bland annat framgick av att andelen militärer i Kinas olika styrande organ ökade. Med undantag från Mao var omsättningen i den högsta politiska ledningen under kulturrevolutionen omfattande. Endast 9 av 23 medlemmar i KKP:s politbyrå och 54 av 167 medlemmar i partiets centralkommitté behöll sina positioner genom hela perioden.⁵² Partiveteranen Liu Shaoqi (刘少奇) och den tidigare försvarsministern Lin Biao (林彪) utpekades båda som möjliga efterträdare till Mao, men föll senare offer för politiska utrensningar.⁵³

Sammanfattningsvis åtnjöt KKP till en början en hög legitimitet under Mao-tiden. Med undantag av perioden kring det stora språnget uppfattades systemet sannolikt även som effektivt av stora delar av det kinesiska samhället. Tvångsinslagen var samtidigt omfattande under hela perioden. Detta bidrog sammantaget till en relativt hög nivå av politisk stabilitet mellan 1949 och 1965. Under kulturrevolutionen minskade dock KKP:s legitimitet och effektivitet på grund av såväl bristande regelefterlevnad som de svåra ekonomiska och förvaltningsmässiga problem politiken ledde till. Repressionen förblev hög samtidigt som tvångsmakten fragmentiserades då olika fraktioner inom regimen utövade våld mot sina motståndare. Detta ledde till så omfattande stabilitetsproblem att Kina stod på randen till inbördeskrig under delar av perioden.⁵⁴

Marknadsreformer och den europeiska kommunismens kollaps kulminerar i en stabilitetskris 1977–1991

Maos död 1976 följdes av några års maktkamp, som utmynnade i att Deng Xiaoping framträdde som den högste ledaren 1978–1979.⁵⁵ Under Deng genomfördes ett större antal reformer med viktiga följder för KKP:s legitimitet, effektivitet och tvångsmakt. De nya makthavarna kritiserade tumultet under kulturrevolutionen och vidtog åtgärder för att återupprätta respekten för lagen. Repressionen minskade något så till vida att en större åsiktsfrihet och informationsfrihet infördes. Samtidigt var kritik mot det politiska systemets grundfundament alltjämt förbjudet.⁵⁶

Marknadsreformer, framför allt inom jordbrukssektorn, blev populära och resulterade i en höjd levnadsstandard. Mellan 1977 och 1988 upplevde Kina en årlig ekonomisk tillväxt på mellan fem och tio procent.⁵⁷ Samtidigt var inflationen hög och volatil. Från en ideologisk synvinkel utmanade marknadsreformerna KKP:s legitimitet, då det tydligt framstod att den ekonomiska politiken avvek från partiets marxist-leninistiska rötter. Missnöje med korruption bidrog till att regimen legitimitet än mer försvagades under periodens slutskede.⁵⁸

Det sena 1980-talets ifrågasättande av de socialistiska diktaturerna i Östeuropa kom också att inspirera regimkritiker i Kina. Kombinerat med minskad legitimitet och minskat tvång bidrog dessa diffusionseffekter till omfattande demonstrationer runtom i landet 1989. Partieliten var splittrad — generalsekreterare Zhao Ziyang (赵紫阳) förordade förhandlingar med demonstranterna medan premiärministern Li Peng (李鹏) ville upplösa demonstrationerna, även om det skulle kräva användning av våld. Till slut enades partieliten med Li och Deng i spetsen om att införa undantagstillstånd och upplösa demonstrationerna med hjälp av militären. Den 4 juni sändes trupper in i Peking, vilket resulterade i gatustrider med uppemot tusentals dödsoffer.⁵⁹ Även på andra orter i Kina kvästes protester brutalt. Nedslaget på demonstrationerna 1989 följdes av en repressiv period. I takt med att fler marknadsreformer initierades under början av 1990-talet minskade även det politiska förtrycket, men låg samtidigt kvar på en hög nivå.⁶⁰

Sammanfattningsvis ökade reformpolitiken stabiliteten i Kina under slutet av 1970-talet och början av 1980-talet, jämfört med den föregående tioårsperioden. Dock ledde en kombination av minskad legitimitet och minskat tvång i slutet av 1980-talet till omfattande instabilitet. För att behålla makten använde KKP omfattande våld och andra former av tvång mot den egna befolkningen.

Politisk institutionalisering och ekonomisk tillväxt ger ökad stabilitet 1992–2007

Från mitten av 1990-talet banade ekonomisk tillväxt och fördjupad politisk regelefterlevnad väg för en längre period av högre politisk stabilitet i Kina. Genom vad vissa har beskrivit som ett nytt "socialt kontrakt" erbjöd partiet befolkningen en stadigt förbättrad levnadsstandard i utbyte mot passivt stöd för enpartidiktaturen. Partiets synliga närvaro i folks dagliga liv minskade samtidigt, även om man bibehöll och utvecklade nya, effektivare tvångsmedel. Denna nya politik rättfärdigades med hänvisning till behovet av ekonomisk utveckling och stabilitet. Inför eliten betonades vikten av ideologisk pragmatism och kollektivt ledarskap.

Inom partiet utvecklades och konsoliderades ett antal "institutioner". Dessa inkluderade 1) en mer förutsägbar successionspolitik, som bland annat innefattade vedertagna – om än stundtals godtyckligt beslutade – normer kring pensionsålder och begränsningar av antalet mandatperioder för högt uppsatta ledare, 2) befordran av tjänstemän baserat på meritokratiska kriterier snarare än fraktionstillhörighet, 3) en tydligare uppdelning av ansvarsområden och specialiseringar inom och mellan offentliga organ, och 4) mekanismer som erbjöd vanliga medborgare ett betydelsefullt – om än begränsat – deltagande i politiken.⁶¹ Det senare innefattade bland annat förbättrade möjligheter för medborgare att framföra klagomål i massmedier eller via representanter i folkkongresserna samt möjligheter att överklaga beslut fattade på lägre nivåer till högre instanser genom det så kallade xinfang-systemet – Kinas administrativa system för klagomålshantering.⁶² Tillsammans med den starka ekonomiska tillväxten ledde denna institutionalisering till ökad legitimitet för KKP i många samhällsgrupper.⁶³ Institutionaliseringsen innebar tydligare och mer förutsägbara regler för partitjänstemän att förhålla sig till, vilket sannolikt bidrog till att stärka partiets legitimitet även hos dess medlemmar.

Vid slutet av 1990-talet hade KKP tagit ett steg tillbaka från människors vardag. Partiet accepterade i praktiken att medborgare inte trodde på dess ideologi, så länge de inte öppet kritiserade den, och lät människor tjäna pengar i den blomstrande privata sektorn.⁶⁴ Samtidigt tvekade partiet inte att svara med kraftfullt våld för att undanröja upplevda hot mot dess ställning, vilket framgick med tydlighet vid förföljelsen av den andliga Falungongrörelsen, som inleddes 1999.⁶⁵ Trots sporadiska episoder av instabilitet, bland annat till följd av den arbetslöshet som uppstod efter nedläggningar av många ineffektiva statsägda företag,⁶⁶ förefaller den politiska stabiliteten ha varit relativt hög under denna period. Den förda politiken ledde dock till växande inkomstklyftor, miljöföroreningar och tilltagande korruption, problem som på sikt kom att utmana partiets legitimitet och effektivitet.

De ekonomiska reformer som initierades av Deng Xiaoping ledde till framväxten av en ny samhällsgrupp av framgångsrika företagare. För att minska klyftan mellan partiets marxist-leninistiska ideologi och den faktiska politiken – en klyfta som riskerade att underminera partiets legitimitet – införlivade dåvarande generalsekreterare Jiang Zemin (江泽民) teorin om "De tre representationerna" i partiets ideologi. Teorin syftade till att legitimera och inkludera privata entreprenörer och företagare som medlemmar i KKP.⁶⁷

Det fredliga maktskifte som ägde rum vid den 16:e nationella partikongressen 2002, när Jiang Zemin lämnade över makten till Hu Jintao (胡锦涛), var en händelse utan motstycke i Folkrepublikens historia. Vid den nationella folkkongressen våren därpå utsågs Hu också till landets president. Även om Jiang behöll ordförandeposten för partiets centrala militärkommission i ytterligare nästan två år, innan också den tilldelades Hu, stod det klart att han inte tänkte försöka klamra sig fast vid makten. Med hjälp av informella normer och institutioner tycktes KKP för första gången ha lyckats åstadkomma ett relativt friktionsfritt maktskifte – trots avsaknaden av demokrati. Samtidigt fanns det andra omständigheter som bidrog till att underlätta maktskiftet, framför allt det faktum att Deng Xiaoping före sin bortgång lyft fram Hu som Jiangs framtida efterträdare.⁶⁸ Detta försvårade sannolikt Jiangs utsikter att behålla greppet om makten. Det är därför svårt att bedöma i vilken grad det fredliga maktskiftet är ett bevis för institutionalisering. Oavsett vilket så fortsatte den generella utvecklingen mot ökad institutionalisering under Hus första mandatperiod som partiets ledare fram till 2007.

Detsamma gällde ekonomiska reformer. Kinas inträde i Världshandelsorganisationen 2001 bidrog till att den ekonomiska tillväxten accelererade kraftigt, främst på grund av ökad export. Mellan 2002 och 2007 var Kinas årliga genomsnittliga BNP-tillväxt över 11 procent.⁶⁹ Effektivitet blev en allt viktigare källa till stabilitet.

Dessutom tolererade och till och med uppmuntrade partiet experiment med politiska reformer på den lokala nivån.⁷⁰ Bland annat genomfördes konkurrensutsatta val av ledare i flera av Kinas socknar – den lägsta nivån i Kinas administrativa hierarki (under denna finns byar, som styrs av bykommittéer och lokala partiorganisationer, vilka står utanför den formella statliga strukturen) – där invånarna tilläts välja bland kandidater som på förhand godkännts av partiet. I flera fall syftade sådana val till att återskapa folkets förtroende för det lokala styret efter en allvarlig korruptionsskandal. På den centrala nivån propagerade Hu för så kallad "partidemokrati", som han kallade "partiets livsnerv".⁷¹ Partidemokrati innebar bland annat större fokus på kollektivt beslutsfattande, vilket ansågs nödvändigt för att hantera den växande fraktionsbildningen inom partiet.⁷² På det stora hela var detta initiativ som mottogs väl och stärkte partiets legitimitet hos såväl medborgare som partimedlemmar. Partidemokrati – som inbegrep både lokala och centrala initiativ – medförde ökad transparens och mer rättvisa regler för partimedlemmar att förhålla sig till.

Opinionsundersökningar från perioden ger en bild av brett folkligt stöd för partiet och den politiska utvecklingen, även om sådana resultat bör tolkas med försiktighet i auktoritära stater som Kina. En studie från 2002 fann att kinesiska medborgare kände stor tillit till landets politiska institutioner. Över 90 procent av de svarande beskrev de centrala institutionerna – KKP, centralregeringen, den nationella folkkongressen och armén – som "mycket pålitliga".⁷³

Samtidigt rapporterade myndigheter under det tidiga 2000-talet en påtaglig ökning av så kallade "massincidenter", en samlande beteckning för olika former av missnöjesyttringar som enligt partiet hotar den sociala stabiliteten.⁷⁴ Missnöjet bakom aktionerna var ofta kopplat till lokala problem, såsom korruption, låg kompensation vid tvångsförvärv av bönders mark, fabriksarbetares uteblivna löner, miljöföroreningar och livsmedelssäkerhet. Demonstranterna lade ofta skulden på lokala myndigheter och vädjade till centralregeringen om hjälp.⁷⁵ Det kan tolkas som att centralregeringens legitimitet förblev opåverkad, då ansvarsutkrävande och skuld förflyttades till lokala regeringar. Opinionsundersökningar i Kina har länge påvisat att centralregeringen åtnjuter större förtroende bland befolkningen än regeringar på lägre nivåer.⁷⁶ De lokala myndigheterna svarade med massiv polisiär närvaro och arresteringar av

protestledare. Med hjälp av censur och annan informationskontroll hindrades protesterna från att spridas till andra platser. Allt som allt förblev protesterna i de flesta fall isolerade företeelser med begränsad påverkan på den politiska stabiliteten i Kina som helhet.

Sammanfattningsvis bidrog den ökade institutionaliseringen under 1992–2007 till att stärka KKP:s legitimitet både hos folket och inom den politiska eliten, vilket minskade behovet av omfattande tvång. Det politiska systemet uppfattades sannolikt som effektivt framför allt eftersom den ekonomiska tillväxten var hög. Detta skapade förutsättningar för en period av hög stabilitet. Samtidigt bidrog den förda politiken till omfattande korruption och framväxandet av mäktiga falanger inom partiet, som mot slutet av Hus styre kom att kulminera i en ny stabilitetskris.

Öppen maktkamp i eliten leder till ny stabilitetsskris 2008–2012

Ett par år in i Hu Jintaos andra mandatperiod (2007–2012) inträffade ett märkbart trendbrott i riktning mot större politiskt tvång. Denna förändring föranleddes av storskaliga protester och upplopp 2008 i Lhasa (regionen Tibet) och 2009 i Ürümqi (regionen Xinjiang). I bakgrunden fanns en ilska mot det kinesiska styret och hankineserna, som många tibetaner och uigurer ansåg utsatte den egna minoriteten för kulturell och religiös diskriminering.⁷⁷ I Xinjiang svarade myndigheterna med att sätta in militär på gatorna. Tillgången till internet i hela Xinjiang stängdes också ned under nästan ett års tid. Upploppen i Ürümqi blev startskottet på den omfattande kampanj som bland annat kom att resultera i tvångsinternering av uppskattningsvis över en miljon uigurer i så kallade "omskolningsläger" och som i praktiken förvandlade stora delar av Xinjiang till en polisstat. Ökade omkostnader i framför allt Tibet och närliggande Sichuanregionen⁷⁸ men också i Kina som helhet – bland annat till följd av den arabiska våren och rädslan för att den kunde inspirera till liknande protester i Kina – reflekteras i att de officiella utgifterna för inrikes säkerhet för första gången överskred den militära budgeten 2011.⁷⁹

När den globala finanskrisen slog till 2008 svarade Kinas ledare med att sjösätta ett gigantiskt stimulanspaket bestående av 4000 miljarder yuan (cirka 4650 miljarder kronor) som investerades i bland annat bostäder och infrastruktur.⁸⁰ Denna åtgärd bidrog till att Kina blev det första landet i världen att återhämta sig efter krisen. Även om det förekom kritik mot stimulanserna bedömdes Kinas svar på krisen av många som snabbt och effektivt⁸¹ och det bidrog sannolikt till att stärka partiets legitimitet där och då. Stimulanspaketet resulterade dock i kraftigt ökad skuldsättning, särskilt på den lokala nivån, vilket kom att skapa allvarliga problem för Kinas ekonomi på längre sikt.⁸² Den ekonomiska tillväxten fluktuerade under perioden, på grund av finanskrisen och stimulanserna, men minskade över tid från 9,7 procent 2008 till 7,9 procent 2012 – en i internationell jämförelse fortsatt hög tillväxt.⁸³

Inför den 18:e partikongressen 2012 uppstod öppen maktkamp inom Kommunistpartiets högsta ledning. Xi Jinping och Li Keqiang (李克强), båda medlemmar av politbyråns ständiga utskott, hade de senaste fem åren förberetts för att ta över rollerna som Kinas två främsta ledare, men utmanades av Bo Xilai (薄熙来). Bo, son till tidigare finansminister Bo Yibo (薄一波), var sedan 2007 partisekreterare i jättestaden Chongqing och medlem av politbyrån. I Chongqing hade Bo bedrivit en populär kampanj mot organiserad brottslighet. Han uppmärksammades också för att han organiserade massmöten som samlade människor för att sjunga sånger som prisade Kommunistpartiet, så kallade "röda sånger".⁸⁴ Bos politik kom att kallas "Chongqing-modellen" och byggde på större statlig kontroll, ekonomisk jämlikhet och maoistisk kultur. I strid med partiets normer tycktes Bo stundtals öppet kampanja för en

plats i politbyråns ständiga utskott, där han sågs som trolig efterträdare till sin mentor Zhou Yongkang (周永康).⁸⁵

Bos politiska karriär fick dock ett abrupt slut när Wang Lijun (王立军), polischef i Chongqing och en av Bos närmaste medarbetare, tog sig till det amerikanska konsulatet i Chengdu. De båda hade hamnat i konflikt några dagar tidigare och Wang, som enligt egen utsago fruktade för sitt liv, sökte skydd i konsulatet. Med sig hade han bevis som pekade på Bos inblandning i flera brott, bland annat försök att dölja Bos frus mord på en brittisk affärsman.⁸⁶ Efter ungefär ett dygn tvingades Wang lämna konsulatet och togs i förvar av säkerhetstjänsten. I den uppmärksammade rättegång som följde dömdes Bo till livstids fängelse för korruption.⁸⁷

Sammantaget bedömer vi att nivån av stabilitet i Kina minskade från hög till medelhög under den här perioden. Regimen bedrev en ekonomisk politik som uppfattades som effektiv och som resulterade i hög tillväxt trots den stora finanskrisen i omvärlden, även om den ledde till hög skuldsättning och andra ekonomiska problem på längre sikt. Frågan om hur Bo Xilai skulle hanteras orsakade dock en splittring inom partiets toppskikt som hotade att sprida sig genom det politiska systemet. Krisen riskerade också att leda till utbrett missnöje bland folket, dels för att Bo var populär hos stora delar av befolkningen, dels för att erkännandet av omfattande korruption inom partiets absoluta toppskikt skadade KKP:s legitimitet.

Elitpolitiken stabiliseras under Xi Jinping 2013–2016

Det var i kölvattnet av korruptionsskandaler och elitsplittring som Xi Jinping tillträdde som KKP:s generalsekreterare 2012. Från den högsta ledningens perspektiv befann sig partiet i en allvarlig kris, orsakad av korruption, brist på disciplin och förlorad tro på partiets ideologi.⁸⁸ Under Xis inledande år vid makten tycks partiledningen ha enats kring hans politik och ledarskap. Samtidigt började Xi ta Kina i en alltmer auktoritär riktning.

I november 2012 lanserades en omfattande antikorrupptionskampanj. Kampanjen försvagade troligtvis partiet legitimitet de inledande åren, eftersom sådana initiativ ofta ökar uppfattningen om att korruptionen är utbredd. Trots fokuset på korruption riktade kampanjen åtminstone delvis in sig på Xis rivaler inom partiet.⁸⁹ År 2014 dömdes Bos allierade Zhou Yongkang till livstids fängelse för korruption, vilket gjorde honom till den mest seniora ledaren att dömas för detta brott i Folkrepubliken Kinas historia. Kort därefter inleddes korruptionsutredningar mot tre seniora ledare ur Xis företrädare Hu Jintaos administration – Xu Caihou (徐才厚) och Guo Boxiong (郭伯雄), andra respektive tredje vice ordförande för den centrala militärkommissionen, samt Ling Jihua (令计划), Hus stabschef. Utredningen av Xu avbröts när han avled i cancer 2015. Ling och Guo dömdes båda till livstids fängelse 2016.⁹⁰

Uttalanden från Xi tyder på att inte bara korruption utan också maktkamp låg bakom dessa politikernas fall. År 2017 anklagade Xi dem för att ha ägnat sig åt politiska konspirationer och bildandet av personliga falanger och intressesfärer.⁹¹ Det hade länge förekommit rykten om att Bo och Zhou – vilka båda hade förgreningar i militären och säkerhetstjänsten – planerade att genomföra en statskupp. År 2017 tycktes Liu Shiyu (刘士余), dåvarande chef för Kinas finansinspektion, bekräfta dessa misstankar, då han anklagade sex högt rankade politiker, inklusive de ovan nämnda, för att ha försökt "tillskansa sig partiets ledning och statsmakten".⁹² Även om det är klart att Bo och Zhou stod varandra nära saknas det dock bevis för att de skulle ha haft samröre med de övriga fyra – än mindre att de skulle ha planerat en statskupp tillsammans.

Redan tidigt under Xis styre framträdde tecken på att det kollektiva ledarskapet höll på att urholkas. Regimens propagandakanaler tycktes försöka lansera en personkult runt Xi, som tog betydligt större plats i statsmedierna än rapporteringen om hans föregångare Hu Jintao.⁹³ Xi etablerade och tog ordförandeskapet för flera så kallade små ledningsgrupper under KKP:s centralkommitté. Dessa grupper övervakar och samordnar politiken inom viktiga politikområden. I praktiken hjälper de partiet att kringgå delar av den statliga byråkratin.⁹⁴ Även om sådana ledningsgrupper inte var något nytt fenomen (Jiang Zemin och Hu Jintao använde sig också av dem) förlitade Xi sig på dem i högre utsträckning än hans föregångare. Xis insisterande på att personligen leda många av dessa gav honom smeknamnet "ordföranden för allt".⁹⁵

Det är svårt att bedöma hur maktkoncentrationen till Xis person påverkade partiets legitimitet i detta tidiga skede av hans styre. Det innebar ett tydligt åsidosättande av de etablerade normer och uppfattningar som reglerade elitpolitiken under Hus två mandatperioder (2002–2012). Samtidigt är det svårt att se hur Xi, som ännu inte hade konsoliderat sin makt fullt ut, skulle ha kunnat åstadkomma dessa förändringar utan stöd från övriga partiledningen. Denna delade sannolikt uppfattningen att partiet stod inför en allvarlig kris och behövde stärka generalsekreterarens makt för att komma till rätta med problemen. Detta rättfärdigade och legitimerade troligen avsteget från etablerade partinormer i elitens ögon.

Partiet stärkte dessutom kontrollen över informationsflödet. I februari 2016 genomförde Xi Jinping uppmärksammade "studiebesök" vid landets ledande mediaorganisationer Folkets dagblad, nyhetsbyrån Nya Kina och Kinas centrala television (CCTV). Xi krävde absolut lojalitet och uppmanade reportrar att bestämt hålla fast vid den marxistiska synen på journalistik, vilket enligt KKP innebär att partiet måste kontrollera journalistiken och den allmänna opinionen för att upprätthålla sin maktposition.⁹⁶ Han betonade att partiets och statens medier är "propagandafronterna" och "måste avspegla partiet" (bokstavligen "ha partiet som efternamn").⁹⁷ Den kinesiska akademien blev också föremål för ökad ideologisk kontroll. En kampanj inleddes för att motverka dess inflytande och förbjuda diskussion av västerländska idéer och värderingar inom den akademiska världen. I december 2016 talade Xi vid ett möte om ideologiskt och politiskt arbete vid Kinas universitet och högskolor, där han betonade behovet av partiets ledarskap inom högre utbildning.⁹⁸

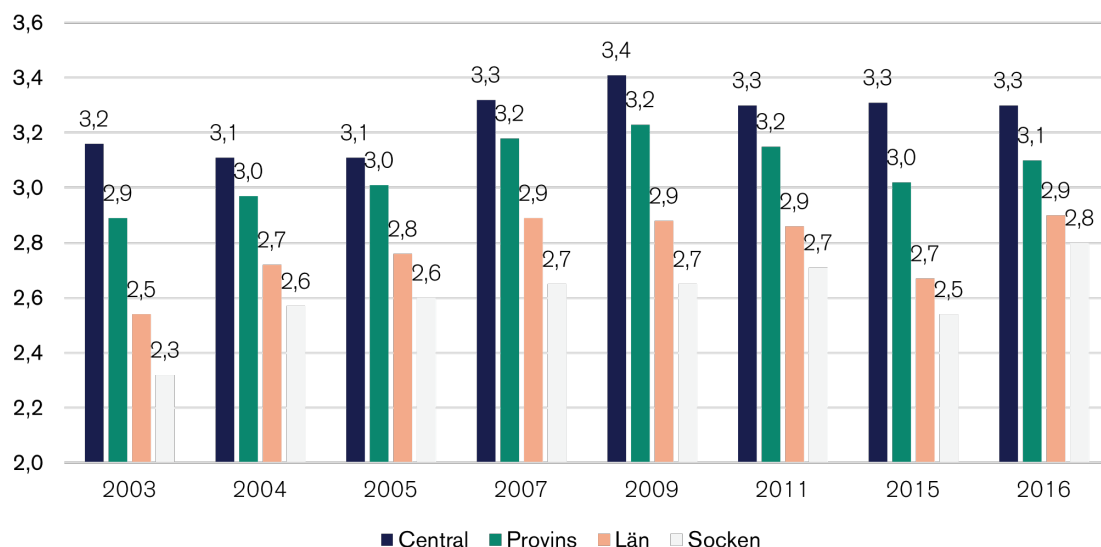
Partiet tog också flera initiativ för att stärka ideologins roll, framför allt inom partiet men också gentemot folket. Xi var oroad över vad han uppfattade som parti-ideologins minskade dragningskraft. I juli 2016 sade han att "ett politiskt partis förfall börjar ofta med förlusten av eller bristen på idealistisk tro".⁹⁹ I oktober 2016 utfärdade centralkommittén en uppdaterad version av det viktiga politiska dokumentet "Några riktlinjer för det politiska livet inom partiet". Dokumentets första och viktigaste punkt slog fast att "alla partikamrater måste göra tron på marxism, socialism och kommunism till sin livslånga strävan", och att "ideologisk vacklan är den farligaste formen av vacklan".¹⁰⁰ Detta skiljde sig markant från den tidigare versionen som utfärdats 1980 i efterdyningarna av kulturrevolutionen, där partiet för att rättfärdiga ekonomiska reformer sökte främja en mer flexibel och pragmatisk syn på ideologi.¹⁰¹ Nu hänvisades istället till ideologiska argument för att legitimera såväl antikorrupptionskampanjen som maktkoncentrationen inom partiet och i Xis person.

Regimen lade också fokus på att stärka nationalismen under Xis första mandatperiod. I november 2012 lanserades den "kinesiska drömmen", vars övergripande målsättning var "den kinesiska nationens stora renässans".¹⁰² Dessa begrepp bygger på väletablerade

nationalistiska narrativ som utgår från att Kina – efter att fram till Folkrepubliken grundande ha genomlidit ett "århundrade av förnedring" från kolonialmakter – under KKP:s ledning är på väg att återfå sin rättmätiga status som mäktig och respekterad stormakt.¹⁰³

Den ekonomiska tillväxten bromsade in successivt från 7,8 procent 2013 till 6,8 procent 2016, men var ändå hög i internationell jämförelse.¹⁰⁴ Kinas bruttonationalprodukt mätt i köpkraftsparitet passerade för första gången USA 2013. Effektiviteten, underbyggd av den fortsatt starka tillväxten, bidrog sannolikt till att stärka stabiliteten under den här perioden. Opinionsundersökningar visade att KKP uppfattades som effektivt av många samhällsgrupper. En studie från 2016 av statsvetaren Bruce Dickson fann att det folkliga stödet för KKP var relativt högt.¹⁰⁵ Studien baserades på enkätundersökningar utarbetade och genomförda i 50 kinesiska städer i samarbete med forskare vid Pekings universitet. Enkätundersökningarna gjordes mellan 2010 och 2014, både före och efter 2012 års ledarskapsskris, och kompletterades sedan med fokusgruppsintervjuer. Dicksons övergripande argument är att partiets överlevnadsstrategi kombinerar repression och legitimitetshöjande insatser med riktad rekrytering av utvalda sociala målgrupper – främst privata entreprenörer och andra eliter. Enligt Dickson ansåg de flesta kineser att regimen blivit alltmer demokratisk under perioden efter Mao och de förväntade sig att den skulle bli ännu mer demokratisk inom en snar framtid. Han fann också att nivån av regimstöd påverkas av förändringar i individuella inkomster – ju högre retroaktiva inkomstvinster, desto högre nivå av regimstöd – men inte av Kinas aggregerade tillväxt.¹⁰⁶

En annan studie från Harvarduniversitetet 2020 syftade till att ge en långsiktig bild av hur kinesers syn på deras regering har utvecklats sedan det tidiga 2000-talet på såväl den nationella nivån som på de regionala och lokala nivåerna. I korthet kom författarna fram till att KKP:s "resiliens" främst bygger på ett brett och tilltagande folkligt stöd för regimen politik, snarare än institutionalisering. Studien täckte en lång tidsperiod (från 2003 till 2016) och omfattade åsiktsdata från personliga intervjuer med 31 000 svarande. Författarna fann att folkets nöjdhet med styret hade ökat på både de lokala och centrala nivåerna sedan studien inleddes 2003 (Figur 3). De fann också att nöjdheten ökat mest bland marginaliserade grupper i fattigare regioner, vilket kan förklaras med att dessa grupper har sett den största relativa ökningen i materiellt välstånd. Över lag såg förändrade attityder ut att hänga samman med förändringar i materiellt välstånd, vilket är en del av det vi benämner som effektivitet i denna studie.¹⁰⁷

Figur 3. Genomsnittlig nivå av nöjdhet med styret på olika administrativa nivåer mellan 2003 och 2016, avrundat till en decimal. 1 betyder "mycket missnöjd", 2 "ganska missnöjd", 3 "ganska nöjd", 4 "mycket nöjd". Källa: egen figur, baserad på opinionsdata presenterad i tabell 1 i Cunningham, Edward, Tony Saich & Jessie Turiel. *Understanding CCP resilience: Surveying Chinese public opinion through time. Ash Center for Democratic Governance and Innovation. 2020–07.*

Sammantaget bedömer vi att den politiska stabiliteten var hög mellan 2013 och 2016. Åtminstone en viktig del av partieliten delade uppfattningen att partiet hade blivit alltför fragmentiserat och att korruptionen hade blivit en existentiell fråga för partiet. Även om Xi Jinpings tilltagande dominans bröt mot etablerade normer om kollektivt ledarskap, fanns det sannolikt en samsyn bland inflytelserika personer om att partiet befann sig i en kris och behövde en stark ledare. Det är därför oklart hur partiets legitimitet påverkades av detta åsidosättande av etablerade regler och uppfattningar. Upplevelsen av hög effektivitet, särskilt när det gäller fattigdomsbekämpning, verkar också ha stärkt det folkliga stödet för KKP:s politik. Detta tros ha haft en positiv verkan på den politiska stabiliteten.

Hög repression, lägre tillväxt och avinstitutionalisering urholkar stabiliteten 2017–

Efter den 19:e partikongressen 2017 befästes Xis makt ytterligare. I upprinnelsen till kongressen hade centralkommittén börjat hänvisa till Xi som ledarskapets "kärna" – en hederstitel som hans föregångare Hu aldrig fått. Vid kongressen uppdaterades partiets ideologi "socialism med kinesiska särdrag" till "Xi Jinpings tänkande om socialism med kinesiska särdrag för en ny era", vars första och viktigaste princip är att "upprätthålla partiets ledarskap över allt arbete". Centralkommitténs politiska rapport vid kongressen slog fast att "partiet, regeringen, militären, samhället, utbildningen – öst och väst, syd och norr – partiet leder allt".¹⁰⁸ År 2018 tog Kina ett steg mot enmansvälde då begränsningen till två mandatperioder för presidentämbetet avskaffades genom en ändring av grundlagen.¹⁰⁹ Ändringen signalerade att Xi avsåg att sitta kvar även som KKP:s generalsekreterare, eftersom det har varit tradition sedan 1990-talet att generalsekreteraren även innehar presidentposten. Detta innebar det dittills tydligaste förkastandet av de institutioner som reglerat ledarskapsskiftet sedan 1990-talet. Det skadade sannolikt systemets legitimitet både bland stora delar av befolkningen och inom partiet, även om det bara ledde till sporadiska öppna protester.¹¹⁰

År 2019 introducerade KKP för första gången begreppet "helprocessdemokrati".¹¹¹ Från och med 2021 fick begreppet en mer utförlig beskrivning och började användas allt oftare i partiets mediekkanaler. Det är det senaste i raden av KKP:s demokratibegrepp, utformat för att legitimera landets styrelseform både inom Kina och gentemot omvärlden samt för att utmana västerländska definitioner av demokrati. Helprocessdemokrati hävdar att demokratiska principer genomsyrar både utformning och genomförande av policy. Till skillnad från tidigare demokratibegrepp som KKP har använt, framställer helprocessdemokrati Kina som redan fullt demokratiskt och därmed utan behov av ytterligare politiska reformer. Begreppet betonar folkligt deltagande genom konsultation – trots att sådana mekanismer har försvagats avsevärt under Xi Jinpings ledarskap.

Vidare har nivån av tvång i Kina ökat kraftigt, allra tydligast i Xinjiang, där, som ovan nämnts, över en miljon uigurer och andra muslimska minoriteter anklagats för extremism och terrorism och tvångsinternats i så kallade omskolningsläger, ofta utan vare sig bevis eller rättegång. År 2022 slog en FN-rapport fast att Kina gjort sig skyldigt till allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter i Xinjiang, kränkningar som kan utgöra brott mot mänskligheten.¹¹² Mellan 2007 och 2018 mer än tredubblades Kinas officiella budget för inrikes säkerhet, till stor del på grund av ökade utgifter i Xinjiang och Tibet.¹¹³ Den nationella folkkongressen införde 2020 en ny säkerhetslag för Hongkong som ytterligare urholkade regionens autonomi.¹¹⁴ Lagen innebär bland annat att aktiviteter som KKP betraktar som separatism, terrorism eller annan omstörtande verksamhet blir straffbara med upp till livstids fängelse och att särskilt allvarliga fall kan prövas i Peking.

Utbrottet av SARS-CoV-2, viruset som orsakade covid-19-pandemin, i Wuhan i december 2019 och det lokala styrets försök att dölja dess omfattning ledde till en början till protester som visade sig framför allt i sociala medier.¹¹⁵ Efter det inledande misslyckandet att hålla tillbaka utbrottet var Kinas pandemistrategi, den så kallade nollcovidpolitiken, länge framgångsrik i den meningen att den lyckades förhindra omfattande smittspridning – även om den också medförde mycket omfattande inskränkningar av människors rörelsefrihet.¹¹⁶ Kinas mycket låga dödstal i jämförelse med till exempel USA bidrog på kort sikt sannolikt till att stärka den kinesiska befolkningens uppfattning om att KKP:s styre var mer effektivt än motsvarigheten i demokratiska länder.¹¹⁷ Mot den mer smittsamma men mildare omikronvarianten var strategin dock mindre framgångsrik.¹¹⁸ Ett utbrott i Shanghai våren 2022 ledde till omfattande och utdragna nedstängningar, där bristande logistik bland annat innebar att många människor saknade tillräcklig tillgång till mat.¹¹⁹ Partiet höll trots detta fast vid nollcovidpolitiken. Den omfattande användningen av nedstängningar utkrävde ett allt högre ekonomiskt pris. Rörelserestriktioner och andra tvångsåtgärder ledde till att sporadiska protester blossade upp under sommaren och hösten 2022.¹²⁰ Effektiviteten och hållbarheten hos den kinesiska covidpolitiken blev alltmer ifrågasatt, såväl inom som utanför Kina.¹²¹

Vid den 20:e partikongressen i oktober 2022 omvaldes Xi som väntat för en historisk tredje mandatperiod som KKP:s generalsekreterare. Han verkar också ha haft nästintill oinskränkt kontroll över tillsättningen av partipersonal till de viktigaste ämbetena.¹²² Xi lyckades kraftigt försvaga den partifalang som förknippas med hans föregångare som generalsekreterare, Hu Jintao. Därmed marginaliserades de potentiella utmanare inom partiet som hade kunnat tänkas begränsa Xis eget maktutövande. Ändringar i partiets stadgar cementerade Xis roll som partiets så kallade kärna och hans teoretiska idéer som centrala för partiets utveckling.¹²³ Xis maktkoncentration, vilken stod i strid med etablerade partinormer, rättfärdigades med ideologi och personkult. Vi bedömer dock att en betydande andel av eliten inte delar de

värderingar som Xi hänvisar till för att berättiga sin maktposition, vilket bidragit till att försvaga partiets legitimitet.

Kort efter partikongressen presenterades en lista med 20 åtgärder som skulle innebära vissa lättnader av pandemipolitiken.¹²⁴ Trots detta fortsatte nedstängningarna på många håll i landet, vilket ledde till en växande frustration hos stora delar av befolkningen. Missnöjet nådde sin kulmen efter en brand i ett bostadshus i Ürümqi i Xinjiang, där minst tio människor omkom.¹²⁵ På sociala medier spreds rykten om att räddningsinsatsen försenats och försvårats på grund av rörelserestriktionerna.

Det utbredda missnöjet med pandemipolitiken ledde i november 2022 till de mest omfattande protester som inträffat i Kina sedan de på Himmelska fridens torg 1989.¹²⁶ När protesterna avtagit avskaffades nästan samtliga pandemirestriktioner, vilket innebar slutet på Kinas nollcovidpolitik.¹²⁷ Virusets sprids mycket snabbt bland befolkningen och satte hård press på landets vårdresurser. I januari 2023 hade troligtvis hundratals miljoner kineser infekterats. Kinesiska myndigheter meddelade att 60 000 människor avlidit sedan restriktionerna lyftes, enligt många experter en grov underskattning.¹²⁸ Det manifesterade missnöjet med pandemipolitiken och de ekonomiska konsekvenserna av denna har sannolikt haft en negativ inverkan på KKP:s legitimitet hos såväl folket som eliten.

Vid den nationella folkkongressen i mars 2023 utsågs som väntat Xi Jinping till Kinas president för en tredje mandatperiod och hans protegé Li Qiang (李强) till premiärminister. Kongressen utmynnade i ett statligt ledarskap som framstod som lojalt mot Xi men svagare och mindre erfaret än tidigare.¹²⁹ Under månaderna efter kongressen framkom tecken på allvarlig korruption och bristande disciplin i partiets toppskikt, då flera av de ledare som Xi befordrat till seniora positioner försvann från offentligheten för att sedan anklagas för korruption och andra brott. I juni 2023 försvann den nytilträdde utrikesministern Qin Gang (秦刚) plötsligt. I juli ersattes han av Wang Yi (王毅), som återvände till posten. Ingen officiell förklaring till Qins avlägsnande har givits, men det faktum att han verkar undgå brottsanklagelser och behåller sitt partimedlemskap tyder på att det rör sig om en mindre allvarlig förseelse. Ungefär samtidigt avsattes och ersattes två generaler från Kinas raketstyrka, som bland annat ansvarar för att övervaka Kinas missil- och kärnvapenarsenal. Utrensningen inom raketstyrkan har sedan dess vuxit och involverar dussintals militära tjänstemän. I september 2023 försvann också försvarsminister Li Shangfu (李尚福) från offentligheten. I juni 2024 uteslöts Li ur partiet och åtalades formellt för korruption. Han anklagas för att ha tagit mutor i utbyte mot tjänster, vilket tros vara kopplat till hans tidigare roll som ansvarig för utveckling och upphandling av vapensystem.

Den plötsliga utrensningen av dussintals högt uppsatta militärer och tjänstemän är i sig ett tecken på minskad politisk stabilitet. Det förstärker sannolikt även allmänhetens uppfattning om att korruptionen fortfarande är utbredd. Den nästan totala bristen på transparens kring dessa utredningar bidrar dessutom sannolikt till att försvaga förtroendet för systemet, både inom och utanför partiet. Vi bedömer att dessa utvecklingar har haft en negativ inverkan på partiets legitimitet.

Sammanfattningsvis uppfattar vi att den politiska stabiliteten i Kina har minskat sedan 2017. Under Xis ledarskap har flera institutioner som bidragit till den politiska legitimiteten i Kina sedan 1990-talet successivt nedmonterats, en utveckling som accelererat de senaste fem åren. För det första har partiet stärkt sin makt på bekostnad av statliga institutioner, vilket har urholkat den begränsade autonomi som specialiserade statliga institutioner tidigare

åtnjutit. För det andra har den normbundna successionspolitiken nedmonterats till förmån för tilltagande enmansstyre, en utveckling som rättfärdigats med ideologi och tilltagande personkult. För det tredje har meritokratiska kriterier fått minskad betydelse vid utnämning av seniora ledare. I stället har personlig lojalitet mot Xi blivit den viktigaste faktorn. Slutligen har möjligheterna att påverka politiken minskat både inom partiet och bland folket i stort.

Utöver detta upplevs KKP:s styre sannolikt inte längre som lika effektivt som tidigare. Den ekonomiska tillväxten har avtagit, vilket med stor sannolikhet beror på strukturella faktorer som är svåra att påverka genom politisk styrning. Den ekonomiska inbromsningen, den höga ungdomsarbetslösheten och den kostsamma pandemihanteringen har sannolikt skadat partiets stöd hos folket i stort, även om det ännu saknas opinionsundersökningar som tar hänsyn till det senaste årets utveckling. I stället förlitar sig KKP alltmer på tvång. De alltmer fientliga relationerna med väst – särskilt med USA – kan genom nationalistisk mobilisering öka stödet för regimen hos folket i stort och särskilt inom vissa grupper. Detta ska inte underskattas som viktiga faktorer för den politiska stabiliteten. Kombinerat med sviktande resultat gällande legitimitet och effektivitet är det dock inte en robust källa till långsiktig stabilitet.

6. Slutsats

I tabellen nedan ger vi vår bild av hur den politiska stabiliteten har varierat i Kina sedan 1949.

Figur 4. Den politiska stabiliteten i Kina 1949–2024.

Period	Faktorer som påverkar den politiska stabiliteten			Politisk stabilitet
	Legitimitet	Effektivitet	Tvång	
Tidig Mao 1949–1966	Hög Stöd för politiken bland fattiga bönder – den stora majoriteten av befolkningen	Hög Kamp mot utländska makter, hög tillväxt men kris under "stora språnget"	Mycket hög Blodig jordreform	Hög Betydande politisk stabilitet. Stora språnget leder till mindre uppror och fraktioner
Kultur-revolutionen 1966–1976	Låg Bristande regel-efterlevnad	Låg Mycket ojämn tillväxt	Mycket hög Omfattande politiskt våld men tvångsmakten fragmenteras	Mycket låg På gränsen till inbördeskrig
Tidiga reform-politiken 1977–1988	Medel Hög regel-åttlydnad men svag ideologi	Medel Hög ekonomisk tillväxt men problem med korruption och inflation	Hög Mer frihet men tydliga gränser	Medel Relativt lugn men missnöje bubblar
Protesterna 1989 och deras efterspel 1989–1991	Mycket låg Undantags-tillstånd	Låg Stagnerande tillväxt	Mycket hög Militär mot demonstranter	Mycket låg På gränsen till revolution
Jiang och tidig Hu 1992–2007	Hög Tilltagande insti-tutionalisering	Mycket hög Mycket hög ekonomisk tillväxt, förstärkt av Kinas inträde i WTO 2001	Medel Förföljelse av Falungong men repressionen minskar över lag	Hög "Institutionalisering" och tillväxt bidrar till stabilitet

Sen Hu 2008–2012	Medel Brister i institutionaliseringen blir tydliga	Hög Hög men avtagande och mer fluktuerande tillväxt, påverkad av finanskrisen och stimulanspaket	Hög Oroligheter i Tibet och Xinjiang leder till ökat tvång	Medel Öppen maktkamp leder till instabilitet i KKP:s toppskikt
Tidig Xi 2013–2016	Medel Avsteg från kollektivt ledarskap Xi får mer makt	Hög Tillväxten bromsar in men fortsatt hög	Hög Stärkt kontroll över media, akademien och civilsamhället	Hög Elitpolitiken stabiliseras under Xi Jinping
Sen Xi 2017–	Låg Nedmontering av institutioner, mot enmansstyre	Medel Tillväxten bromsar in ytterligare	Mycket hög Ökad kontroll och censur, covid-restriktioner, repression i Xinjiang	Medel Hög repression, lägre tillväxt och avinstitutionalisering urholkar stabiliteten

Av tabellen framgår det att graden av legitimitet och effektivitet har varierat betydligt under Folkrepubliken Kinas historia. Ett viktigt skäl till variationerna kan vara att centraliseringen av makt i det leninistiska systemet gör att svängningarna i politiken blir mycket stora. Den politiska inriktningen styrs i hög grad av den för tillfället dominerande ledarens nyckel, och den regellösa maktkamp som systemet ger upphov till bidrar i sig till återkommande instabilitet. Inslagen av centraliserat tvång i det politiska systemet har dock varit stora under hela tiden sedan revolutionen 1949.

Jämförande studier har visat att kommunistiska partier tenderar att genomgå ett antal faser som på olika sätt påverkar regimstabiliteten. Den kommunistiska revolutionen åtföljs av en inledande fas som betonar ideologi och social omvandling.¹³⁰ Under denna fas förlitar sig regimen på totalitära metoder såsom massterror och propaganda. I takt med att de styrande konsoliderar sin makt och politisk stabilitet uppnås övergår systemet till en fas som betonar rationalitet och effektivitet. Den extrema repressionen ersätts med byråkratisering och mjukare auktoritära metoder. I vissa modeller följs detta av en post-kommunistisk fas, där den kommunistiska ideologin spelat ut sin roll och ersätts med växande pluralism. Utvecklingen det senaste decenniet visar att Kina inte längre följer denna modell. Nuvarande trendlinjer talar snarare för att graden av repression kan öka ytterligare.

Den höga graden av tvång gör att det är svårt att bedöma hur legitimt och effektivt det kinesiska styret upplevs vara under en viss tidsperiod. En period av hög stabilitet kan plötsligt ersättas av en mycket instabil period, vilket kan vara överraskande både för det högsta ledarskapet och för omvärlden. Till exempel förutsåg få Kinaforskare kulturrevolutionen, och omfattningen av demonstrationerna 1989 kom som en överraskning för de flesta bedömare. I båda fallen var det interna splittringar inom ledningen som möjliggjorde den dramatiska utvecklingen. Utbrottet av demonstrationer mot pandemirestriktionerna hösten 2022 är ett annat exempel på hur plötsligt Kinas politiska system kan utsättas för påfrestningar. Det finns inga garantier för att Kina kommer att förbli politiskt stabilt under den kommande 25-årsperioden. De svenska aktörer som berörs av utvecklingen i Kina bör därför förbereda sig på att Kina plötsligt kan drabbas av omfattande politisk instabilitet.

Patrik Andersson

Patrik är analytiker på
Nationellt kunskapscentrum
om Kina

Gustav Sundqvist

Gustav är analytiker på
Nationellt kunskapscentrum
om Kina

Björn Jerdén

Björn är centrumchef på
Nationellt kunskapscentrum
om Kina

Författarna tackar Denis Korneev för hans betydande bidrag till studien i rollen som forskningsassistent

Om Nationellt kunskapscentrum om Kina

Nationellt kunskapscentrum om Kina (NKK) vid Utrikespolitiska institutet (UI) bedriver forskningsbaserad och policyrelevant analys och rådgivning om Kinarelaterade ämnen. Fokuset ligger på frågor av särskild vikt för svenska intressen. UI:s publikationer genomgår intern kvalitetskontroll. Eventuella åsikter som uttrycks är författarens egna.

Tidigare rapporter om kinesiska nyckeltrender**Kinas ekonomiska utveckling**

NKK Report No. 5, 2023

Kinas demografiska utveckling och dess betydelse för framtiden

NKK Report No. 8, 2023

Slutnoter

- 1 Elkind, Johan A. The international diffusion of democracy. *Comparative Political Studies*. Vol. 44. nr. 12. 2011: 1652–1653. <https://doi.org/10.1177/0010414011407474>
- 2 中华人民共和国宪法 [Folkrepubliken Kinas konstitution]. http://www.xinhuanet.com/politics/2018lh/2018-03/22/c_1122572202_3.htm
- 3 中国共产党章程 [Kinas kommunistiska partis stadgar]. 2022-10-26. <http://cpc.people.com.cn/20th/n1/2022/1026/c448334-32552477.html>
- 4 Ball, Terence; Richard, Dagger & O'Neil, Daniel I. *Political Ideologies and the Democratic Ideal*. 11. uppl. Routledge, 2020.
- 5 Shambaugh, David. *China's Communist Party: Atrophy and Adaptation*. Berkeley, Calif: Woodrow Wilson Center Press, 2008, 127.
- 6 Wu Guoguang. The role of party congresses. *Routledge Handbook of the Chinese Communist Party*, Willy Wo-Lap Lam (red). Routledge, 2020, 93.
- 7 Shambaugh, David. *China's Communist Party: Atrophy and Adaptation*. Berkeley, Calif: Woodrow Wilson Center Press, 2008, 141.
- 8 Heilmann, Sebastian & Shih, Lea. The Chinese Communist Party and state institutions. i Heilmann, S (red). *China's Political System*. Rowman & Littlefield Publishers, 2016, 72.
- 9 Denna definition är framför allt lämplig för att undersöka politisk stabilitet i icke-demokratier. Gerner, Kristian. *The Soviet Union and Central Europe in the Post-War Era: A Study in Precarious Security*. Gower Publishing House, 1984, 5.
- 10 Dock varierar vokabulären som används för att beskriva dessa faktorer och hur de relaterar till varandra i litteraturen. För statsvetenskaplig forskning som fokuserar på dessa faktorer se exempelvis: David Andersen, Jørgen Møller, Lasse Lykke Rørbæk & Svend-Erik Skaaning. State capacity and political regime stability. *Democratization*, Vol. 21, nr. 7, 2014, 10; Huntington, Samuel P. *The Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century*. Norman: University of Oklahoma Press, 1991: 41–51; Niklasson, Tomas. *Regime Stability and Foreign Policy Change Interaction between Domestic and Foreign Policy in Hungary 1956–1994*, Diss., Lunds universitet, 2006, 16. <https://lucris.lub.lu.se/ws/portalfiles/portal/5518011/26661.pdf>. Forskningen kring Kinas regimstabilitet fokuserar också på legitimitet och tvång som centrala förklaringsfaktorer. Se exempelvis Dickson, Bruce. *Dictator's Dilemma: The Chinese Communist Party's Strategy for Survival*. New York: Oxford University Press, 2016; Shambaugh, David. *China's Communist Party: Atrophy and Adaptation*. Berkeley, Calif: University of California Press, 2009.
- 11 Det finns en omfattande vetenskaplig diskussion kring hur begreppet legitimitet ska definieras. Den troligen mest kända definitionen av begreppet har presenterats av Max Weber. Enligt Weber kännetecknas en maktrelation av hög legitimitet om både de överordnade och underordnade i systemet anser att maktrelationen är legitim. Se Weber, Max. *Economy and Society*, University of California Press: Seymour M, 1968, 213. Lipset ligger nära Weber och definierar legitimitet som "kapaciteten hos ett system att skapa och upprätthålla tron på att befintliga politiska institutioner är det mest lämpliga för samhället". Se Lipset, Seymour M. *Political Man*. London: Heinemann. 1960, 77. Beetham har dock kritiserat dessa definitioner för att reducera legitimitetsbegreppet till att endast utgöra en fråga om propaganda eller of-

fentlig kommunikation. Se Beetham, David. *The Legitimation of Power*, The Macmillan Press LTD, 1991, 9.

12 Beetham, David, *The Legitimation of Power*, 16. Eftersom Beethams definition av legitimitet främst relaterar till den politiska processen kan denna komponent även benämnas som processuell legitimitet.

13 Niklasson, Tomas. *Regime Stability and Foreign Policy Change Interaction between Domestic and Foreign Policy in Hungary 1956–1994*, 16.

14 För en diskussion om auktoritära regimers beroende av effektivitet, se exempelvis: Huntington, Samuel P. *The Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century*, 46–58.

15 Milanović, Branko. *Capitalism, Alone: The Future of the System That Rules the World*. Harvard University Press, 2019.

16 I den tidigare forskningen används ofta begreppet repression för att beskriva statligt tvång. Begreppet kan definieras som "handlingar från statliga eller privata aktörer som syftar till att förhindra, kontrollera eller begränsa icke-institutionella kollektiva handlingar (exempelvis protester) inklusive initieringen av dessa". Earl, Jennifer. Political repression: Iron fists, velvet gloves, and diffuse control, *Annual Review of Sociology*, Vol 37, nr. 1, 2011, 261–284. <https://doi.org/10.1146/annurev.soc.012809.102609>

17 Niklasson, Tomas. *Regime Stability and Foreign Policy Change Interaction between Domestic and Foreign Policy in Hungary 1956–1994*, 23.

18 För en djupare diskussion om övervakningens betydelse för att vidmakthålla stabilitet, se följande diskussion med Minxin Pei: Dr. Minxin Pei, unveiling China's surveillance state: How a dictatorship maintains power? (Video Lecture) Youtube. 23-04-2021. https://www.youtube.com/watch?v=4v6_oLc9IB0

19 Anderson, Benedict. *Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. London: Verso. 1983.

20 Weber, Max. *Economy and Society*. Berkeley: University of California Press. 1978; Billig, Michael. *Banal Nationalism*. London: Sage. 1995.

21 Hutchinson, John. *Nationalism and War*. Oxford: Oxford University Press. 2017.

22 Mueller, John E. Presidential popularity from Truman to Johnson, *The American Political Science Review*, Vol. 64, nr. 1, 1970, 18–34.

23 Buzan, Barry, Wæver, Ole & de Wilde, Jaap. *Security: A New Framework for Analysis*. Lynne Rienner Publishers. 1998.

24 Moore, Barrington. *Social Origins of Dictatorship and Democracy: Lord and Peasant in the Making of the Modern World*. Boston: Beacon, 1966.

25 Liu, Yu, Su, Yu-Sung & Wu, Wenquan. How modernization theory has stumbled in China: A political interception perspective, *Democratization*, Vol. 30, 2023, 302–324.

26 Geddes, Barbara. What do we know about democratization after twenty years? *Annual Review of Political Science*, Vol. 2, nr. 2, 1999, 119. <https://doi.org/10.1146/annurev.polisci.2.1.115>

27 Rhue, Lauren & Sundararajan, Arun. Digital access, political networks and the dif-

fusion of democracy. *Social Networks*, Vol. 36, nr.1, 2014, 51. <https://doi.org/10.1016/j.socnet.2012.06.007>

28 Bellin, Eva. Reconsidering the robustness of authoritarianism in the Middle East: Lessons from the Arab Spring. *Comparative Politics*, Vol. 44, nr.2, 2012, 138.

29 Gleditsch, Kristian Skrede & Michael D. Ward. Diffusion and the international context of democratization. *International Organization*, Vol. 60, nr. 4, 2006, 911–933.

30 Vanderhill, Rachel. Active resistance to democratic diffusion. *Communist and Post-Communist Studies*, Vol. 50, nr. 1, 2017, 43. <https://doi.org/10.1016/j.postcomstud.2017.01.003>

31 O'Donnell, Guillermo A. & Schmitter, Philippe C. *Transitions from Authoritarian Rule: Tentative Conclusions about Uncertain Democracies*. Baltimore: Johns Hopkins University Press. 1986, 15–36.

32 Joseph S. Nye, Jr. Who caused the end of the cold war? *History News Network*. 2009-11-09. <http://hnn.us/roundup/entries/119674.html>

33 Geddes, Barbara. What do we know about democratization after twenty years? *Annual Review of Political Science*, Vol. 2, nr. 2, 1999, 134. <https://doi.org/10.1146/annurev.polisci.2.1.115>

34 Ibid.

35 Ibid.

36 Thoms, Oskar N.T. & Ron, James. Do human rights violations cause internal conflict. *Human Rights Quarterly*. Vol. 29, nr. 3, 2007, 698–703.

37 Beetham, David, *The Legitimation of Power*: 181.

38 Ibid, 179–190.

39 Opinionsforskning är strikt kontrollerad i Kina. Frågan om hur resultat från opinionsundersökningar ska tolkas och utvärderas är hårt debatterad. Förespråkarna vidhåller dock att frågor kan formuleras på ett sätt som gör det möjligt att bland annat uppskatta stödet för regimen hos folket som helhet och bland olika sociala grupper, samt att följa förändringar i graden av stöd över tid. Se till exempel Dickson, Bruce. *The Dictator's Dilemma: The Chinese Communist Party's Strategy for Survival*. Oxford University Press, 2016.

40 Dillon, Michael. *China: A Modern History*. London: I. B. Tauris, 2012: 120–144.

41 Weatherley, Robert. *Politics in China Since 1949: Legitimizing Authoritarian Rule*. Routledge Contemporary China Series, 2006, 16.

42 Ibid, 24.

43 Huotari, Mikko. China's economic transformation. *China's Political System*. Heilmann, S (red), Rowman & Littlefield Publishers, 2016: 193–197.

44 Ledberg, Sofia Knöchel. *Governing the Military: Professional Autonomy in the People's Liberation Army*, Diss., Uppsala universitet, 2014: 96–99.

45 Xiaodan Zhang. Rule of law within the Chinese party-state and its recent tendencies. *Hague Journal on the Rule of Law*, Vol. 9, nr. 2, 2017, 380. <http://dx.doi.org/10.1007/s40803-017-0052-3>

- 46 Weatherley, Robert. *Politics in China Since 1949: Legitimizing Authoritarian Rule*, 30.
- 47 Fairbank, John King & Goldman, Merle. *China: A New History*. The Belknap Press of Harvard University Press, 2006, 350; Dikötter, Frank. *Mao's Great Famine: The History of China's Most Devastating Catastrophe, 1958–62*. Walker & Company, 2010.
- 48 Vidal, Christine. The 1957–1958 Anti-Rightist Campaign in China: History and Memory (1978–2014). CCJ-Occasional-Papers, 2016: 6. <https://shs.hal.science/halshs-01306892v1/document>
- 49 Chang, Jung & Halliday, Jon. *Mao: The Unknown Story*. London: Jonathan Cape, 2005.
- 50 Yang, Jisheng (red). *Tombstone: The Great Chinese Famine 1958–1962*. New York: Farrar, Straus and Giroux, 2008, 465–482.
- 51 Fairbank, John King & Goldman, Merle. *China: A New History*, 374–378.
- 52 Weatherley, Robert. *Politics in China Since 1949: Legitimizing Authoritarian Rule*, 58–83.
- 53 Wasserstrom, Jeffrey N. *China in the 21st Century: What Everyone Needs to Know*. Oxford University Press, 2018, 64–65.
- 54 Dong Guoqiang & Walder, Andrew G. Foreshocks: Local origins of Nanjing's Qingming demonstrations of 1976. *The China Quarterly*, Vol. 220, nr.4, 2014, 1092–110. <http://dx.doi.org/10.1017/S0305741014001180>.
- 55 Teiwes, Frederick C. & Warren Sun. China's new economic policy under Hua Guofeng: Party consensus and party myths. *The China Journal*, Vol. 66, nr. 2, 201, 22–23. <https://doi.org/10.1086/tcj.66.41262805>
- 56 Lodén, Torbjörn. *Från Mao till Mammon: Idéer och politik i det moderna Kina*. Ordfront. 1998, 37–54.
- 57 Huotari, Mikko. China's economic transformation. *China's Political System*, 193–197.
- 58 Ding Xueliang. *The Decline of Communism in China: Legitimacy Crisis 1977–1989*. Cambridge University Press, 1994.
- 59 Nathan, Andrew J. Link, Perry & Zhang, Liang, *The Tiananmen Papers*, New York: Public Affairs, 2001, 3.
- 60 Se Figur 2, 3 och 4 i bilagan.
- 61 Nathan, Andrew J. China's changing of the guard: Authoritarian resilience, *Journal of Democracy*, Vol. 14, nr. 1, 2003, 6–16.
- 62 Ibid.
- 63 Shambaugh, David. *China's Communist Party: Atrophy and Adaptation*.
- 64 Shi, Tianjian. Democratic values supporting an authoritarian system. i Yun-han Chu et. al. (ed). *How East Asians View Democracy*. Columbia University Press 2008.
- 65 Chan, Cheris Shun-ching. The Falun Gong in China: A sociological perspective, *The China Quarterly*, Nr. 179, 2004, 665–683.

- 66 Zweig, David. China's stalled "fifth wave": Zhu Rongji's reform package of 1998-2000, *Asian Survey*, Vol. 41, Nr. 2, 2001, 231-247.
- 67 Dickson, Bruce J. *Red Capitalists in China: The Party, Private Entrepreneurs, and Prospects for Political Change*. Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
- 68 Ewing, Richard Daniel. Hu Jintao: The making of a Chinese general secretary, *The China Quarterly*, Nr. 173, 2003, 17-34.
- 69 GDP growth (annual %) – China 1961-2021. The World Bank. <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?locations=CN>
- 70 Fewsmith, Joseph. *The Logic and Limits of Political Reform in China*. New York: Cambridge University Press, 2013.
- 71 坚定不移沿着中国特色社会主义道路前进 为全面建成小康社会而奋斗 [Följ orubblig socialismsens väg med kinesiska särdrag framåt och sträva efter en omfattande uppbyggnad av ett måttligt välbärgat samhälle]. 人民日报 [People's Daily], 2012-11-09. <http://cpc.people.com.cn/n/2012/1109/c349998-19530612.html>
- 72 Li, Cheng. Intra-party democracy in China: Should we take It seriously? *China Leadership Monitor*, Nr. 30, 2009, 1-14. https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/06/fall_china_democracy_li.pdf
- 73 Shi, Tianjian. Democratic values supporting an authoritarian system.
- 74 Tong, James (red). Mass protests in China (III): Summary and government response policy. *Chinese Law & Government*, Vol. 51, Nr 1, 2019: 1-5; Andersson, Patrik, Cappelin, Björn & Edström, Erika S. Missnöje med nollcovidpolitiken leder till historiska protester i Kina. *Nationellt Kunskapscentrum om Kina*. 2022-12-01.
- 75 O'Brien, Kevin (red). *Popular Protest in China*. Harvard University Press, 2008.
- 76 Lynch, Dan & Stanley Rosen (ed). *Chinese Politics State, Society and the Market*. Routledge. 2010.
- 77 Maizland, Lindsay. China's repression of Uyghurs in Xinjiang. *Council on Foreign Relations*. 2022-09-22. <https://www.cfr.org/background/china-xinjiang-uyghurs-muslims-repression-genocide-human-rights>
- 78 Zenz, Adrian. China's domestic security spending: An analysis of available data. *China Brief*, Vol. 18, Nr. 4, 2018, 5-11.
- 79 Buckley, Chris. China internal security spending jumps past army budget. *Reuters*. 2011-03-05. <https://www.reuters.com/article/us-china-unrest-idUSTRE-7222RA20110305>
- 80 Wong, Christine. The fiscal stimulus programme and public governance issues in China. *OECD Journal on Budgeting*, Vol. 11/3, 2011.
- 81 International Monetary Fund. IMF Executive Board Concludes 2010 Article IV Consultation with China, 2010-07-27. <https://www.imf.org/external/np/sec/pn/2010/pn10100.htm?guid=ON>
- 82 Bai, Chong-En, Hsieh, Chang-Tai & Zheng, Michael Song. The long shadow of a fiscal expansion. *Brookings Papers on Economic Activity*, 2016. <https://www.brookings.edu/bpea-articles/the-long-shadow-of-a-fiscal-expansion/>

- 83 GDP growth (annual %) – China 1961–2021. The World Bank. <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?locations=CN>
- 84 Anderlini, Jamil. Bo Xilai: power, death and politics. *Financial Times*. 2012-07-20. <https://www.ft.com/content/d67b90f0-d140-11e1-8957-00144feabdc0>
- 85 Liu, Yawei. Bo Xilai's campaign for the standing committee and the future of Chinese politicking. *China Brief*, Vol. 11, nr. 21, 2011. <https://jamestown.org/program/bo-xilais-campaign-for-the-standing-committee-and-the-future-of-chinese-politicking/>
- 86 Anderlini, Jamil. Bo Xilai: Power, death and politics. *Financial Times*. 2012-07-20. <https://www.ft.com/content/d67b90f0-d140-11e1-8957-00144feabdc0>
- 87 Jacobs, Andrew & Buckley, Chris. Chinese official at center of scandal is found guilty and given a life term. *New York Times*. 2013-09-21. <https://www.nytimes.com/2013/09/22/world/asia/bo-xilai-official-is-found-guilty-of-all-charges-and-given-life-term.html>
- 88 Johnson, Christopher K. 2022, Xi Jinping's annus horribilis: Or is it? *Asia Society*. 2022-08-08. <https://asiasociety.org/policy-institute/2022-xi-jinpings-annus-horribilis-or-it>
- 89 Wedeman, Andrew. Xi Jinping's tiger hunt: Anti-corruption campaign or factional purge? *Modern China Studies*, Vol. 24, nr. 2, 2017, 35–94.
- 90 Wedeman, Andrew. Anti-corruption Forever? i Thomasingar & Jean C. Oi (ed). *Fateful Decisions: Choices That Will Shape China's Future*. Stanford University Press 2020.
- 91 Huang, Cary. Chinese president accuses fallen top officials of 'political conspiracies'. *South China Morning Post*, 2017-01-02. <https://www.scmp.com/news/china/politics-politics/article/2058767/chinese-president-accuses-fallen-top-officials>
- 92 Top Chinese officials 'plotted to overthrow Xi Jinping'. *BBC*. 2017-10-20. <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-41691917>
- 93 Wan, William. State media promoting China's leader Xi with intensity unseen since Mao era. *Washington Post*. 2014-07-25. https://www.washingtonpost.com/world/asia_pacific/state-media-promoting-chinas-leader-xi-with-intensity-unseen-since-mao-era/2014/07/24/f5517d88-1247-11e4-8936-26932bcfd6ed_story.html
- 94 Miller, Alice. More already on the central committee's leading small groups. *China Leadership Monitor*, Vol. 44, 2014, 1–8.
- 95 Chairman of everything. *The Economist*. 2016-04-02. <https://www.economist.com/china/2016/04/02/chairman-of-everything>
- 96 Marxist view of journalism. *China Media Project*. 2023-07-04. https://chinamedia-project.org/the_ccp_dictionary/marxist-view-of-journalism/
- 97 习近平:坚持正确方向创新方法手段 提高新闻舆论传播力引导力 [Xi Jinping: Håll fast vid rätt riktning, förnya metoder och medel för att öka media- och opinionsbildningens genomslag och styrförmåga]. 新华网 [Xinhuanet], 2016-02-19. http://www.xinhuanet.com/politics/2016-02/19/c_1118102868.htm
- 98 Xi calls for strengthened ideological work in colleges. *Xinhuanet*. 2016-12-09. http://news.xinhuanet.com/english/2016-12/09/c_135891337.htm
- 99 辛鸣 [Xin Ming] 中国共产党之所以有力量——把人民写在党旗上 [Det kinesiska kommunistpartiet har makt – eftersom det har folket skrivet på partiets fana]. 新华网 [Xinhu-

- anet], 2016-07-04. http://www.xinhuanet.com/politics/2016-07/04/c_129114907.htm
- 100 关于新形势下党内政治生活的若干准则 [Några riktlinjer för det politiska livet inom partiet under den nya situationen]. 人民网 [Renminwang], 2016-10-27. <http://cpc.people.com.cn/n1/2016/1103/c64387-28830240.html>
- 101 关于党内政治生活的若干准则 [Några riktlinjer för det politiska livet inom partiet]. 旗帜网 [Qizhiwang] 1980-02-29. <http://www.qizhiwang.org.cn/n1/2020/0702/c422544-31769143.html>
- 102 习近平 [Xi Jinping] 习近平谈治国理政 第一卷 [Xi Jinping om politisk styrning, Volym 1]. Peking: Foreign Languages Press, 2014.
- 103 Economy, Elizabeth. *Third Revolution: Xi Jinping And the New Chinese State*. Oxford University Press. 2018.
- 104 GDP growth (annual %) – China 1961-2021. The World Bank. <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?locations=CN>
- 105 Dickson, Bruce. *The Dictator's Dilemma: The Chinese Communist Party's Strategy for Survival*. Oxford University Press, 2016.
- 106 Ibid.
- 107 Cunningham, Edward, Tony Saich & Jessie Turiel. *Understanding CCP Resilience: Surveying Chinese Public Opinion Through Time*. Cambridge, MA: Ash Center for Democratic Governance and Innovation. 2020. <https://ash.harvard.edu/publications/understanding-ccp-resilience-surveying-chinese-public-opinion-through-time>.
- 108 在中国共产党第十九次全国代表大会上的报告 [Generalsekreterarens rapport till den 19:e partikongressen], 新华网 [Xinhuanet]. http://www.gov.cn/zhuanti/2017-10/27/content_5234876.htm
- 109 全国人民代表大会 [Folkrepubliken Kinas Nationella Folkkongress]. 中华人民共和国宪法修正案 [Ändringar i Folkrepubliken Kinas Konstitution] 2018-03-11. http://www.npc.gov.cn/zgrdw/npc/xinwen/2018-03/12/content_2049190.htm.
- 110 Yuan, Yang. China moves to silence outcry over abolition of Xi's term limit. *Financial Times*. 2018-02-26. <https://www.ft.com/content/fbc63376-1ab2-11e8-aaca-4574d7dabfb6>.
- 111 China Media Project. Whole process democracy. *China Media Project*. 2021-11-23. https://chinamediaproject.org/the_ccp_dictionary/whole-process-democracy/
- 112 OHCHR. Assessment of human rights concerns in the Xinjiang Uyghur Autonomous Region, People's Republic of China. Geneva: OHCHR, 2022-08-31. <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/countries/2022-08-31/22-08-31-final-assessment.pdf>
- 113 Zenz, Adrian. China's domestic security spending: An analysis of available data. *China Brief*, Vol. 18, Nr. 4, 2018-03-12. <https://jamestown.org/program/chinas-domestic-security-spending-analysis-available-data/>
- 114 全国人民代表大会常务委员会 [Nationella folkkongressens ständiga kommitté] 中华人民共和国香港特别行政区维护国家安全法 [Folkrepubliken Kinas lag om skydd av nationell säkerhet i Hongkongs särskilda administrativa region], 2020-07-01. <http://www.npc.gov.cn/npc/c30834/202007/3ae94fae8aec4468868b32f8cf8e02ad.shtml>

- 115 Zhong, Raymond. As Virus Spreads, Anger Floods Chinese Social Media. *New York Times*. 2020-01-27. <https://www.nytimes.com/2020/01/27/technology/china-corona-virus-censorship-social-media.html>
- 116 Guangyu Lu, et al. COVID-19 in Germany and China: mitigation versus elimination strategy. *Global Health Action*, Vol. 14, No. 1, 2020, 1–11.
- 117 Guang, Lei et. al. Pandemic sees increase in Chinese support for regime, decrease in views towards the U.S. *UC San Diego*, 2020-06. <https://chinadatalab.ucsd.edu/viz-blog/pandemic-sees-increase-in-chinese-support-for-regime-decrease-in-views-towards-us/>
- 118 Cappelin, Björn. Omikronvarianten utmanar Kinas nolltolerans mot covid-19. *Nationellt Kunskapscentrum om Kina*. 26-04-2022. <https://kinacentrum.se/publikationer/omikronvarianten-utmanar-kinas-nolltolerans-mot-covid-19/>
- 119 Kuo, Lily Lyric Li, Vic Chiang & Pei-Lin Wu. Shanghai's covid siege: Food shortages, talking robots, starving animals. *Washington Post*. 2022-04-15. <https://www.washingtonpost.com/world/interactive/2022/china-shanghai-covid-lockdown-food-shortage/>.
- 120 Wang, Zixu. China's 'absurd' covid propaganda stirs rebellion. *New York Times*. 2022-09-29. <https://www.nytimes.com/2022/09/29/business/china-covid-propaganda.html>.
- 121 Schuman, Michael. Zero COVID has outlived its usefulness. Here's why China is still enforcing it. *The Atlantic*. 2022-09-09. <https://www.theatlantic.com/international/archive/2022/09/china-lockdowns-zero-covid-policy/671385/>
- 122 Andersson, Patrik, et al. Kommunistpartiets 20:e nationella kongress: Xi Jinping stärker sitt grepp om Kina. *Nationellt Kunskapscentrum om Kina*. 2022-11-01. <https://kinacentrum.se/publikationer/kommunistpartiets-20e-nationella-kongress-xi-jinping-starcker-sitt-grepp-om-kina/>
- 123 Ibid.
- 124 中华人民共和国中央政府 [Folkrepubliken Kinas centralregering] 关于进一步优化新冠肺炎疫情防控措施 科学精准做好防控工作的通知 Meddelande om ytterligare optimering av kontrollåtgärder och förebyggande av covid-19 – för att göra ett vetenskapligt och exakt arbete. 2022-11-11.
http://www.gov.cn/xinwen/2022-11/11/content_5726122.htm
- 125 China Xinjiang: Ten dead in Urumqi residential block fire. *BBC*. 2022-11-25. <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-63752407>
- 126 Andersson, Patrik, Cappelin, Björn & Edström, Erika S. Missnöje med nollcovidpolitiken leder till historiska protester i Kina. *Nationellt Kunskapscentrum om Kina*. 2022-12-01. <https://kinacentrum.se/publikationer/nollcovidpolitiken/>
- 127 Davidson, Helen. China scraps tracking app as zero-Covid policy is dismantled. *The Guardian*. 2022-12-12. <https://www.theguardian.com/world/2022/dec/12/china-scraps-tracking-app-amid-widespread-dismantling-of-zero-covid-policy>
- 128 China's hospital covid death data just a tenth of total toll. *Bloomberg*. 2023-01-16. <https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-01-16/china-s-hospital-covid-death-data-just-a-tenth-of-total-toll>
- 129 Edström, Erika S, et. al. De två mötena 2023: Kina tar höjd för "allvarliga utmaningar

av aldrig tidigare skådat slag". *Nationellt Kunskapscentrum om Kina*. 2023-03-21. <https://kinacentrum.se/publikationer/de-tva-motena-2023-kina-tar-hojd-for-allvarliga-utmaning-ar-av-aldrig-tidigare-skadat-slag/>

130 Shambaugh, David. *China's Communist Party: Atrophy and Adaptation*.

131 Wu, Guoguang. The role of party congresses, 93–99.

Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China. *20th National Congress of Communist Party of China opens in Beijing, Xi Jinping delivers report to Congress on behalf of 19th CPC Central Committee*. Beijing: Ministry of Foreign Affairs of the People's Republic of China. 2022-10-16. https://www.fmprc.gov.cn/eng/zxxx_662805/202210/t20221018_10785042.html

132 中国共产党章程 [Kinas kommunistiska partis stadgar] 2022-10-26. <http://cpc.people.com.cn/20th/n1/2022/1026/c448334-32552477.html>

133 Ibid. Lawrence, Susan V., & Lee, Mari Y. China's political system in charts: A snapshot before the 20th Party Congress. *Congressional Research Service*. 2021-11-24. <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/R/R46977>

134 中国共产党章程 [Kinas kommunistiska partis stadgar]. 2022-10-26. <http://cpc.people.com.cn/20th/n1/2022/1026/c448334-32552477.html>; Lawrence, Susan V., & Lee, Mari Y. China's political system in charts: A snapshot before the 20th Party Congress.

135 中国共产党章程 [Kinas kommunistiska partis stadgar]. 2022-10-26. <http://cpc.people.com.cn/20th/n1/2022/1026/c448334-32552477.html>

136 Ibid; Heilmann, Sebastian & Shih, Lea. The Chinese Communist Party and state institutions, 64; 173.

137 Ibid, 147.

138 中华人民共和国宪法 [Folkrepubliken Kinas konstitution]. http://www.xinhuanet.com/politics/2018lh/2018-03/22/c_1122572202_3.htm; Heilmann, Sebastian & Shih, Lea. The Chinese Communist Party and state institutions, 127–131.

139 中华人民共和国宪法 [Folkrepubliken Kinas grundlag]. http://www.xinhuanet.com/politics/2018lh/2018-03/22/c_1122572202_3.htm

140 Heilmann, Sebastian & Shih, Lea. The Chinese Communist Party and state institutions, 141–142.

141 Ibid, 127.